

FUŽINAR

Leto XIX

Ravne na Koroškem, 15. januarja 1982

Št. 1

PRED ODGOVORNIMI NALOGAMI

Za naše delo je značilna vrsta navad. Osvojili smo jih v časih, ko nam je šlo dobro. Stara naveda je železna srajca in kar je bilo dobro včeraj, ni nujno jutri. Katere navade bi torej morali v železarni spremeniti, da bi se uspešno spopadali z nalogami leta 1982? Na to vprašanje nam je

odgovoril dober poznavalec razmer v železarni in zunaj nje dipl. inž. Milan Dobovišek, član poslovodnega odbora.

»Kljub izrednim težavam v letu 1981, posebno v zadnjem kvartalu, ko smo morali na vseh ravneh stisniti pas zaradi bilansiranja državne in republiške de-

vizne bilance ter zaradi lastnega bilansiranja, ko nam je primanjkovalo določenih reprodukcijskih materialov za normalno obratovanje, ne moremo trditi, da naša delovna organizacija ni uspešno izvršila svojih planskih obveznosti. Že po devetih mesecih smo vsi pričakovali določen trend padca dohodka, ki se bo najbrž ob končni bilanci tudi pokazal. Intenziven izvoz, ki smo ga v drugem polletju ali vsaj od septembra naprej uspešno izvrševali, saj smo dosegli mesečno skoraj 2 milijona konvertibilnih \$, je prav gotovo imel za posledico določen padec dohodka tozdz izvoznice in tudi DO. Temu padcu so botrovali tudi razni drugi momenti, kot npr. reevalvacija dolarja v primerjavi z drugimi evropskimi

valutami, posebno DM, na katere področje v glavnem izvažamo.

Pomanjkanje določenih surovin je povzročalo občasne programske spremembe v proizvodnji, kar je vplivalo na nekatere terminske dobave proizvodov našim kupcem, izvoz pa je vplival na zalaganje domačih odjemalcev. Seveda to za domačo industrijo ni prijetno, še manj pa bi bilo, če bi zaradi še večjega manjka deviz morali ustavljati določeno proizvodnjo. Posledice pomanjkanja nekaterih domačih surovin v primarnih tozdz, kot v jeklarni, so v veliki meri vplivale na rast materialnih stroškov v teh tozdz, na slabše specifične proizvodne potrošnje, na zmanjšane učinke proizvodnih agregatov v proizvodnji jekla,

(Nadaljevanje na 2. strani)

ZA KAKOVOSTNO OBVEŠČANJE

V železarni Ravne imamo vrsto sredstev obveščanja: oglasne deske po tozdz, razglasno postajo, delegatska gradiva, sestanke, konference, stike delegatov s sodelavci, Informativni fužinar, Novice, Poročevalce, Bilten, dnevne podatke o fakturirani eksterni realizaciji.

Vsa ta sredstva ne delujejo enako dobro (njihovo učinkovitost lahko ugotovi le skrbno pripravljena anketa, ki jo morda konec leta učakamo). Dobra informacija mora biti (poleg tega, da je resnična) predvsem hitra. In prav počasnost je ena naših glavnih pomanjkljivosti (drugih danes ne bi naštevati). Kdor torej pospeši objavljanje in kroženje informacij, je storil korak k boljšemu informiranju. Za tak korak so se konec starega leta odločili po vrsti: DPO, odbor za informiranje pri delavskem svetu DO, uredniški odbor in poslovodni odbor na podlagi podatkov strokovnih služb delovne skupnosti KSZ. Sklenjeno je:

— Novice naj izhajajo tedensko (ali vsaj 10-dnevno), po potrebi pa še večkrat.

— Informativni fužinar naj postane mesečnik z bolj pretehtanimi in strokovno boljšimi prispevki, ki pa vseeno še vedno kažejo naše delo in življenje v tovarni in zunaj nje.

Kako in kdaj bodo bolj zaživele druge hitre oblike obveščanja

(oglasne deske, ozvočenje obratov, garderob itn.) bo v veliki meri odvisno od dobre volje in posluha za pomen stalnega informiranja po tozdz. Tu precej pričakujemo od ravnateljev in novih animatorjev za informiranje po osnovnih organizacijah sindikata.

Nobena sprememba se ne uveljavlja brez noč, zato se verjetno tudi te ne bodo. Vendar je smer začrtana in cilji znani. Zavedati se moramo, da informiranje ne more biti dobro, če ga prepustimo peščici profesionalcev. Več ljudi več ve, vsaka stvar, ki jo preveč ponavljamo, postane lajna, zato je potreben dotok svežih idej, vedno novih sodelavcev-dopisnikov, ki imajo kaj koristnega in vrednega povedati drugim.

Kakovost in zdrave pobude so zato tudi v prihodnje dobrodošle: pri Novicah s kratkimi obvestili, pri Fužinarju s kratkimi članki.

K sodelovanju pri Fužinarju še posebej vabimo strokovnjake; hkrati jih prosimo, naj pišejo poljudno. Prek 5000 bralcev ima naš list, zato se je vredno potruditi.

Aktualnost, jedrnatost, zanimivost — to je nekaj gesel našega pisnega informiranja v letu 1982, seveda ob upoštevanju resničnosti, nesenzacionalnosti itn.

Napravimo torej ta korak naprej!

Urednik

Delavka in stroj

(Nadaljevanje s 1. strani)
delno večjo porabo elektroenergije, na zmanjšanje produktivnosti dela itd. Seveda se je tak vpliv prenašal tudi na proizvodnjo surovega jekla v predelovalnih tozdih. Najbrž so vso metalurgijo pestile podobne težave, vendar jih je naša železarna sorazmerno uspešno prebrodila in leto 1981 uspešno zaključila.

Naše navade bolj utečenega dela, ki so izvirale iz časov, ko smo imeli reprodukcijskega materiala na pretek, ko nam ni bilo treba imeti nobene skrbi za devize in odkup surovin na domačih trgih, so predvsem v drugi polovici leta 1981 splahnele. Morali smo začeti misliti na neki drug način trdega dela in borbe za ekonomski obstoj, na stabilizacijsko obnašanje, za kar pa vemo, da bo tudi v bodoče za daljše obdobje naša nenehna skrb in naloga. Ne moremo trditi, da smo v tem času posebnih akcijskih ukrepov dosegli vse želene, saj se tudi zaradi subjektivnih negativnih vplivov nismo še zadosti stabilizacijsko obnašali, predvsem kar se tiče izkoriščanja kapacitet, kvalitete proizvodov in delovne discipline.

Kljub objektivnim težavam, ki smo jih imeli, bomo morali v le-

gotovo imeli najtežjo nalogo in odgovornost pred celotnim delovnim kolektivom.

Potrebno bo povečati fizično produktivnost in izkoriščanje kapacitet, lotiti se bo treba v vsej proizvodnji odprave ozkih grl, forsirati investicije in zamenjave. Pričakujemo težave v oskrbi z reprodukcijskim materialom z domačega in tujega trga, kjer bo potrebna določena devizna soudeležba.

Pričakujemo težave v jeklarni zaradi intenzivnega poteka investicij (gradbenih in montažnih del), pri termični obdelavi v adjuvstaji kovačnice in valjarne ter zaradi nekaterih dotrajanih strojev v jeklovleku, pnevmatiki in drugi finalni proizvodnji.

Kljub povišanju OD določenim deficitarnim strukturam v železarni moramo še naprej računati na težavno pridobitev kvalitetne delovne sile v metalurških tozdih. Težave bodo nastopile v pokrivanju uvoza z izvozom, zaradi zunanje recesije in zelo velikega izvoznega programa, ki si ga zadajamo, ter na področju združevanja deviz naših domačih kupcev.

Poseben problem bo izreden pritisk na vseh področjih za jeklene proizvode. Vse to bo za-

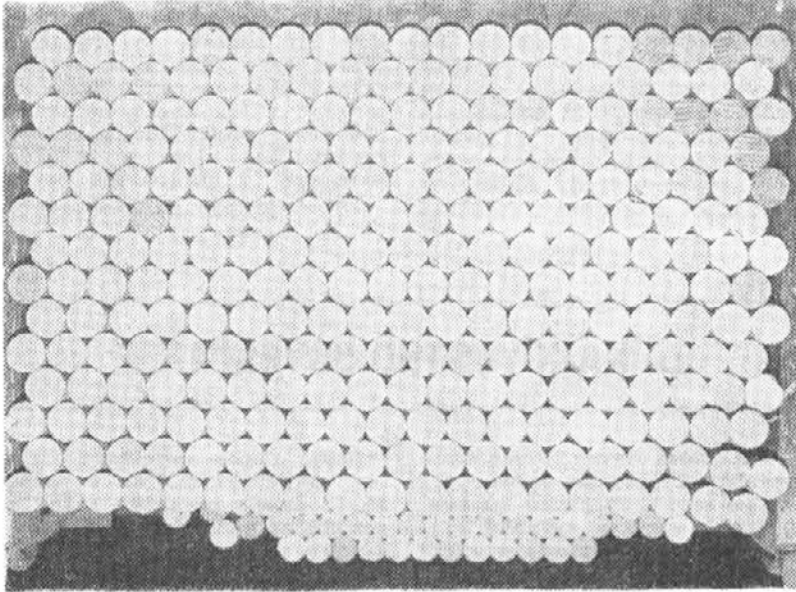
lik del pa z združevanjem s kupci, ki uporabljajo naše jeklene proizvode za svoj lastni izvoz. Če bomo realizirali v letu 1982 z lastnim izvozom 20 milijonov konvertibilnih \$ in 14 milijonov klinirskih dolarjev, kot smo si prvotno zastavili plan, lahko že danes rečemo, da bo lasten izvoz prenižek in da se moramo akcijsko intenzivno pripraviti vsaj na pokrivanje reprodukcijskega uvoznega materiala z direktnim lastnim izvozom — to pa je več kot 20 milijonov konvertibilnih \$. Kljub takemu akcijskemu programu izvoza bi morali pridobiti oziroma združiti od jugoslovanskih kupcev še nadaljnjih 16 milijonov dolarjev. Lahko si predstavljamo, kakšno nalogo pomeni to za našo komercialno, za tozde, ki izvažajo ter za celotno poslovanje. Na žalost smo se morali zopet odločiti za večji izvoz tistih materialov, ki jih jugoslovansko tržišče najbolj potrebuje, to je predvsem valjanega, kovanega in svetlo predelanega jekla, ker na področju finalno obdelanih proizvodov še nimamo dovolj trdnih ali najdenih pozicij — kam jih izvoziti. To je ena naših največjih nalog: izvoziti čimveč živega dela — valjane, kovane in svetle pa obdržati in ne povečevati. Upajmo, da nam bo v bodočih letih tudi to uspelo.

Kakšne rezultate pričakujemo v letu 1982 — to je eno od ključnih vprašanj. To leto ne bo rož-

nato. Če se bomo hoteli držati resolucije, dviganja cen, relacije pridobivanja dohodka in obdržanja realne vrednosti OD, bomo morali seči po rezervah, vendar ne po kakšnih finančnih, ki jih ni, ampak po proizvodnih, kvalitativnih, materialnih in disciplinskih. Zagotoviti rast dohodka za socialno varnost delavca bo ena od glavnih nalog v vseh tozdih. Če si bomo to akcijo realno zastavili, se bomo morali za njeno realizacijo tudi nenehno boriti.

Gotovo bo najtežja naloga na področju znižanja specifične porabe energije, materialnih potrošenj, znižanja izmečka, izkoriščanja kapacitet in tehnološke discipline. Če ne bomo na teh področjih uspeli bolje kot v letu 1981, si ne bomo zagotovili dovolj sredstev za nadaljnji niti enostavnosti, kje pa šele razširjeni reprodukcijski razvoj. Vprašljivo pa lahko postane dohodek — in vse, kar iz njega izvira. V delovni organizaciji bomo morali najprej uresničevati teze ZZZ, predvsem kar se tiče skupnega prihodka, nagrajevanja po vložnem delu na vseh nivojih, proizvodnih in ostalih delavcev.

Upajmo, da bo na teh področjih tekla naprej nenehna aktivnost, da bomo težnjo po obdržanju in novem pridobivanju metalurških in drugih poklicev uspeli na naslednjem referendumu realizirati.

Jekleni vzorec

tu 1982, ko ne pričakujemo boljše situacije, z različnimi kvalitativnimi subjektivnimi posegi v celotni proizvodnji zmanjšati mnoge negativne spremljajoče trende. Kot vemo, moramo v letu 1982 izdelati 217 tisoč ton surovega jekla, kar je spričo močnih rekonstrukcij za naš osnovni tozd — jeklaro zahtevna naloga.

In če pomislimo, da naši plani predvidevajo v letu 1982 prek 100 tisoč ton valjanega, prek 30 tisoč ton kovanega jekla, 10 tisoč ton jeklenih ulitkov, nadalje 1000 ton vlečenega brušenega jekla, prek 900 ton industrijskih nožev, prek 7 tisoč ton strojev in delov ter bistveno večjo blagovno realizacijo kot v letu 1981, moramo prekiniti s takim negativnim trendom surovega jekla, kot smo ga imeli v letu 1981 in že od vsega začetka in nato vse leto izvrševati dinamične proizvodne plane jekla. Ker je pomanjkanje kvalitetnega jekla v letu 1981 povzročalo največje težave v naši nadaljnji predelavi, bodo jeklarji

htevalo od posameznih odgovornih delavcev v železarni dodatne napore in vse prej kot mirno življenje. Če pogledamo, kaj vse moramo narediti v letu 1982 na deviznem področju ob morebitnem pokrivanju lastnega uvoza z lastnim izvozom, kar bo gotovo ena najtežjih nalog, moramo spoznati resnico, da železarna potrebuje za lastne uvozne potrebe reprodukcijskega materiala in rezervnih delov, za odplačilo anuitet in deviznih terminskih kreditov kar blizu 40 milijonov konvertibilnih dolarjev. Samo za reprodukcijski material potrebujemo 26 milijonov dolarjev. Zavedati se moramo, da v železarni nimamo več nobenih zalog surovin, kot smo bili prej navajeni, in bo devizni izdatek za nabavo teh v letu 1982 bistveno večji, kot je bil v letu 1981.

Naštete težave se bodo vrstile v letu 1982 in ne mislimo, da bo to leto proizvodnja gladko tekla, zato moramo devize pridobiti predvsem z lastnim izvozom, ve-

Naša hotenja – naše možnosti v letu '82

V LETU 1982 BODO POGOJI GOSPODARJENJA VELIKO TEŽJI

Izkušnje, ki smo si jih pridobili v letu 1981 na področju komercialnega poslovanja, so vsekakor bogata šola za komercialne aktivnosti v letu 1982. Cilji, ki smo si jih postavili v poslovni politiki za leto 1982 in ki so usklajeni z gospodarskimi cilji celotne družbe, ne bodo lahko uresničljivi.

Pogoji gospodarjenja bodo letos znatno težji. Kriza, ki se je v svetu začela z velikim povečanjem cen nafte že v letu 1972, se je pri nas pokazala z vso ostrino šele v zadnjih dveh letih in je pri sedanjih porabi energije naše gospodarstvo še kmalu ne bo premagalo.

Neracionalna investicijska in splošna potrošnja v preteklih letih sta nas pripeljali v preveliko zadolženost v tujini in visoko stopnjo odvisnosti naše proizvodnje od uvoznih surovin, zlasti s konvertibilnega tržišča.

Notranja inflacija kot največji problem celotne družbe, ki ga v našem vsakdanjem življenju najbolj čutimo, se iz leta v leto veča po zakonu spirale. Po maloprodajnih cenah je znašala leta 1976 9,4 %, v letu 1981 se računa na okrog 40 %, za letos se predvideva v višini 20 %.

To so štirje veliki omejitveni dejavniki, ki bodo pri realizaciji

našega gospodarskega načrta v letu 1982 še bolj prisotni, kakor so bili lani.

V okviru navedenih dejavnikov bo pri našem delu prisotna tale problematika:

Pri prodaji proizvodov na tuja tržišča se bomo še bolj izpostavili tuji konkurenci v asortimanu, ceni in dobavnih rokih. Leto 1982 naj bi veljalo za prehodno leto povečanega plasmata proizvodov višje stopnje predelave, posebej onih, ki smo jih pred leti že izvažali.

Konjunktur napovedi za evropsko tržišče predvidevajo, da še v prvem polletju ni pričakovati izboljšanja sedanje krize, ki je prisotna v večini panog gospodarske dejavnosti, še prav posebej pa v panogi črne metalurgije. Sprožene so tudi že aktivnosti za prodor v dežele v razvoju. Uspeh bomo dosegli le, če bomo ponudili konkurenčne cene in držali obljubljenе dobavne roke.

Naročila za izvoz metalurških proizvodov v prvem polletju že imamo. Termini so zelo kratki. Od tega, koliko bomo znali obdržati kondicijo, ki smo si jo pridobili v novembru lani, ko smo dosegli najvišji letošnji izvoz na konvertibilno tržišče, močno zavisi zagotovitev neprekinjenega proizvodnega procesa. Namreč,

od našega izvoza močno zavisi možnost uvoza. Znano je, da glavne materiale uvažamo s konvertibilnega tržišča. Letos bo SISEOT Slovenije mesečno spremljal realizacijo planov izvoza vsake delovne organizacije. Delovna organizacija, ki mesečnega plana ne bo realizirala, bo to čutila v zastoju, kajti v takem primeru se ji bo prepovedalo uvažati; utegne celo priti do izdelave sanacijskih programov in ukrepov družbenega varstva.

Izkušnje, ki jih imamo pri združevanju deviz z domačimi kupci, so slabe. Dogovarjanja so dolgotrajna, izmikanije je veliko, druge rešitve kot ustavitve dobav ni. Lani bi morali z domačimi kupci združiti po 67. členu ZDP $3 \cdot 10^6$ \$ in po 68. členu $0,9 \cdot 10^6$ \$. Letos moramo v skupnem združitvi $11,7 \cdot 10^6$ \$, od tega $6,5 \cdot 10^6$ po 67. členu, in to pod pogojem, da bomo dobili iz republiškega debalansa $13,5 \cdot 10^6$ \$. Naloga, ki je pred nami na zunanje trgovinskem področju, ni lahka in enostavna. Je pa to prva naloga vseh zaposlenih. **Uvažali bomo lahko le toliko, kolikor bomo imeli na žiro računu deviz.**

V tridesetletni zgodovini se je lani zgodilo prvič, da za prvi kvartal ne sklepamo pogodb v klasičnem smislu, ampak bomo metalurške proizvode dobavljali le po potrdilih naročil v obsegu in količini razpoložljivih kapacitet in resnično združenih deviz. Zaostreni pogoji gospodarjenja za našo prodajo pomenijo prestrukturiranje kupcev in količin. Eni bodo odpadli, drugi bodo dobili več, tretji manj. Pritiske bomo imeli z vseh strani; kajti povpraševanje na domačem trgu za letos še ne kaže nikakršnega zmanjševanja, razen na področju sredstev za proizvodnjo, kar bo po dodatnih omejitvah investicij prisotno nekaj let.

Resolucijsko povečanje izvoza blaga na konvertibilno tržišče za najmanj 13 % se bo močno odrazilo v možnosti nabave vseh vrst materialov na domačem tržišču, od osnovnih do pomožnih materialov, zlasti še energije, kot je to npr. mazut, namesto katerega smo že od sedaj morali kupovati nadomestek v drugih kurilnih oljih. Dosedanji dolgoletni dobavitelji nam dobave zmanjšujejo, roke podaljšujejo. Nekateri dobave pogojujejo z združevanjem deviz, s sovlaganjem v modernizacijo in razširitev proizvodnje ali pa dobave pogojujejo s prodajo naših proizvodov. To povezovanje reprodukcijskih celot z dobrimi in slabimi posledicami bo eden od zelo težko obvladljivih problemov.

Če priznamo ali ne, zakon ponudbe in povpraševanja z vsemi posledicami le deluje. Koliko večje je povpraševanje od ponudbe, toliko višje so cene. Pri deficitarnih surovinah se to še zlasti močno kaže pri starem železu, jeklenih odpadkih, ferolegurah, mazutu, olju in materialih, odpornih proti ognju.

V decembru so sicer bili sprejeti ukrepi o zamrznitvi cen, ki veljajo tudi še v januarju letos, ko se naj bi cene dvigovale v skladu s politiko cen in samoupravnimi družbenimi sporazumi in medrepubliškim dogovarjanjem. Sprejeti ukrepi o najviš-

jih cenah, če ne bi bilo izjem, za našo delovno organizacijo pomenijo veliko spremembo za pridobivanje dohodka. Prihodnje leto se močno povečajo amortizacijske stopnje, izvršila se bo revalorizacija osnovnih sredstev, kar pomeni, da se bodo avtomatično stroški povečali, in če ne bomo dosegli večje produktivnosti skozi manjšo in racionalnejšo porabo materiala in časov, spremembe tehnoloških postopkov, večje prisotnosti pri produktivnem delu, manjši odsotnosti z dela, potem ob limitiranih najvišjih prodajnih in nabavnih cenah bistvenega povečanja dohodka v primerjavi z letošnjim letom ne moremo pričakovati.

V tako zaostrenih pogojih gospodarjenja vidimo izhod le v bolj humanem medsebojnem kombiniranju prvin poslovnega

procesa. Naša največja šibka točka je planiranje in koordiniranje od grobega do finega plana; povratnih informacij ni; sankcij ni; naša nesolidarnost in neposlovnost pa raste. Komerciala je dvakrat na udaru, na tržišču in znotraj. Zdi se nam, da bomo nekaj več poslovnosti tudi dosegli, ko bomo upoštevali dobre medsebojne odnose, temelječe na medsebojnem spoštovanju in razumevanju in podpiranju, še zlasti pa na dejstvu, da bo vsak delal to, za kar je najbolj usposobljen.

Za zaključek menimo, da bomo težavnejše pogoje gospodarjenja ob uresničevanju ciljev poslovne politike DO Železarne Ravne zmogli le s pridnostjo v najširšem pomenu, ki ga ji Korošci pridajemo.

Ferdo Gnamuš,
ravnatelj TOZD komerciala

PORABITI MANJ ENERGIJE POMENI TRIKRAT PRIHRANITI!

Tudi na področju elektroenergetike nas v letu 1982 čaka mnogo če-jev. Od teh je največ takih, na katere nimamo vpliva: v kakšnem obsegu bo obratovala nuklearna, ki je edini pomembnejši proizvodni agregat iz preteklega srednjeročnega obdobja in skupna naložba Slovenije in Hrvaške in za katero je leto 1982 leto poizkusnega obratovanja? Koliko energetskega premoga bodo nakopali velenjski in trboveljski rudarji za proizvodnjo električne energije v Šoštanju in Trbovljah in kako zanesljivo bodo te elektrarne obratovala v času največje porabe? To sta poleg normalnega mokrega leta za proizvodnjo hidroenergije glavni postavki, na katerih sloni elektroenergetska bilanca prihodnjega leta. Po tej računici je odeda tako dolga, da so pokrite vse potrebe Slovenije. Res pa je, da pri tem pomeni vsaka okvara na proizvodnih napravah elektrogospodarstva takojšnje zmanjšanje dobav posebnim odjemalcem: če bo torej potrebno skrajševati odedo, bodo najprej na hladnem naše obločne peči. Veliko vlogo pri pokrivanju potreb po električni energiji igra tudi dejstvo, kako smo založeni z ostalimi energetskega vira v Sloveniji. Z enkrat je še najbolj zanesljiv energetski vir električni priključek v stanovanju: ni treba čakati kot na premog ali plin, ni ga treba spravljati v klet in ga plačevati vnaprej, elektrogospodarstvo te celo kreditira dva do tri mesece; če si iznajdljiv in ne plačaš, pa celo dalj. In elektrika je še vedno poceni, kajti tako hitro, kot se dražita nafta in plin, se niti v našem sistemu dogovarjanja elektrika ne uspe dražiti. Ker se bo torej tudi vnaprej lep del Slovenije v velikem mrazu grel z električno energijo, se lahko zgodi tudi v letu 1982 (kot se je zgodilo decembra 1981), da bodo ob tem morale obstati naše peči.

Kar se tiče oskrbe z električno energijo so naše možnosti — realno gledano — dokaj ugodne, da pa ne bi smeli računati, da bo tako vseh 365 dni. Naša hotenja, da bi pri tem zadržali sedanjo ceno električne energije, pa se zago-

tovo ne bodo uresničila. Ustrezni mlinci meljejo s polno paro: pripravljajo se variantni predlogi o tolikšnem povišanju, da te informacije ne bi prenesel niti domači časopisni papir. Pripravlja se sprememba tarifnega sistema, sprejet je bil zakon o energetiki, itd. Vse z enim ciljem: ljudem dopovedati ne samo, da je energija draga, ampak tudi, da je ni. In če nečesa ni dovolj, je to potrebno narediti tako na tržišču kot tudi v zavesti ljudi za drago in dragoceno. Prav na to področje bodo morala biti usmerjena naša hotenja in prizadevanja v letu 1982: kako ravnati z napravami, da bodo te pri isti proizvodnji porabile manj energije. Taka prizadevanja bi morala v zavesti delavcev železarne v le-

tu 1982 dobiti isti pomen, kot ga je dobila v letu 1981 proizvodnja za izvoz. Porabiti manj, pomeni trikrat prihraniti: prvič tega ni potrebno plačati, kar je sicer samoumevno; drugič pa tega ni potrebno proizvesti (nakopati premog), kar je logično; tretjič pa je za zvečano porabo potrebno izgraditi proizvodno kapaciteto. Ta strošek pa postaja bistven strošek v tako imenovani bruto ceni za kWh. Cenene vire za proizvodnjo električne energije smo v Sloveniji izrabili. Zdad sofinanciramo v BiH ter na Kosovem, kjer je potrebno zgraditi vse, od domov za učence — rudarje do rudarskih stanovanj in končno je potrebno zgraditi daljnovode, transformatorske postaje.

V samoupravnem sporazumu, kjer smo se zavezali, kako bomo zbirali sredstva za izgradnjo teh objektov elektrogospodarstva, je predvideno, da bomo za vsak povečan kW moči plačali (po ceni iz leta 1980) 6 starih milijonov. To pomeni, če bomo dopustili, da po nemarnem v hali gorijo preveč tri luči, da nas bo to poleg porabljene energije stalo 6 starih milijonov, ali pa, če bodo topilci dopustili, da bodo njihove peči prevzele nad dogovorjenim 1 MW (tj. 1000 kW), da bomo za to morali dodatno prispevati 6 starih milijard. Računica je tu neizprosna: ni več botrov ne v Ljubljani ne v Beogradu, ki bi lahko kaj uredili in spregledali. Ostaja le dejstvo, da bo cena kW v letu 1982 nasproti ceni iz leta 1980 vsaj dvojnja; kakšna bo v letu 1985, pa bo odvisno tudi od našega obnašanja.

Za leto 1982 zato mora veljati: porabiti manj električne energije in proizvesti več. Odnos do porabe energije v železarni mora biti vsaj tak, kot ga imamo do porabe doma.

Janez Bratina, dipl. inž.
ravnatelj TOZD ETS

Z IZRABO ODPADNE TOPLOTE PRIHRANITI 20 % ENERGIJE

Poleg elektrike uporabljamo v železarni od primarnih energij še zemeljski plin in naftne derivate — mazut in butan. Slovenija v celoti uvažata zemeljski plin,

naftne derivate pa tudi pokriva v pretežni meri z devizami, saj mora Jugoslavija uvoziti v letu 1982 okrog 11 milijonov ton nafte in 900 tisoč ton derivatov. Ka-

V vzmetarni

ko se bodo porazdelili domači derivati iz okrog 4 milijonov doma načrpane nafte, se republike še dogovarjajo.

Zemeljskega plina v nastopajočem letu ne bo primanjkovalo, če bo dispečerska služba Petrola uspešno obvladovala sezonske — zimске porabnike. V zimskem času je poraba za polovico večja kot poleti.

Čeprav se dolarska cena nafte v prihodnjem letu najbrž ne bo povečala, bo uvoz nafte nekoliko manjši, kot so prikazane potrebe, kajti deviz primanjkuje, računa pa se tudi na ukrepe splošnega varčevanja pri porabi. Stroški predelave surove nafte imajo trend porasta, kar skupaj z inflacijo dinarja pomeni lahko tudi dinarske podražitve naftnih derivatov. Podražitev teh pa glede na tarifni sistem omogoča tudi podražitev zemeljskega plina.

Naša železarna bo porabila preko 40 milijonov kubnih metrov zemeljskega plina, okrog 21 tisoč ton mazuta in okrog 650 ton butan-propana.

V zadnjih petih letih smo z različnimi ukrepi in predelavami zmanjšali specifično porabo toplotne energije za 24 odstotkov.

Tehnične in tehnološke možnosti pa nam ob dodatnih vlaganjih (rekonstrukcije in predelave na porabnih energetskih objektih) z izboljšanimi tehnološkimi predpisi (pomembna je njihova uporaba v praksi), omogočajo racionalnejšo, predvsem pa namensko porabo toplotne energije.

Največji porabniki toplote so ogrevne, žarilne peči in energetske naprave za daljinsko ogrevanje.

V letu 1982 bi moral biti končan investicijski projekt za izkoriščanje odpadne toplote dimnih plinov globinskih peči v valjarni. Kljub temu, da bodo za uresničitev tega projekta potrebna precejšnja denarna sredstva, približni teoretični izračuni kažejo, da bomo na ta način lahko

prihranili do 20% vložene energije.

Ker pa bomo podobne projekte pripravili tudi še za nekatere druge skupine porabnikov, računamo, da bi nam ob vlaganjih, za katera pričakujemo tudi izdatno pomoč in podporo širše družbene skupnosti, uspelo normativno porabo toplotne energije za ogrevanje jekla znižati tudi do 30%. Ta podatek pa obenem pove, da ob realizaciji teh projektov, kljub povečani toplotni obdelavi jekla ne bi potrebovali povečanih količin primarne toplotne energije.

Tem projektom pa se bo vsebinsko priključil tudi projekt procesnega vodenja ogrevnih in žarilnih peči, ki naj bi skupaj s študijo in investicijskim projektom za kontrolni dispečerski center energije pomenil večjo optimalizacijo tehnoloških procesov in kvalitetnejši nadzor nad proizvodnjo, distribucijo in porabo energije.

Veliko smo že storili pri ogrevanju prostorov, in to predvsem z vgradnjo avtomatičnih regulatorjev, prekinjevalnih ur, z boljšo regulacijo, skrajšanjem ogrevalnih časov in boljšo izolacijo daljnovodov. V letu 1982 pričakujemo, da bo komunalna skupnost realizirala vgradnjo kalorimetров v vseh priključnih postajah in zasebnih hišah, v železarni pa bomo morali napraviti program za dodatno toplotno izoliranje nekaterih zgradb oziroma prostorov ter podvzeti niz drugih manjših ukrepov za zmanjšanje toplotnih izgub.

V drugi polovici leta 1982 bomo verjetno uspeli usposobiti in iz varnostnih razlogov nekoliko posodobiti lastno kisikarno, s čimer bomo znatno znižali stroške pri oskrbi porabnikov s kisikom. Od vseh zaposlenih pričakujemo odgovorno in varčno uporabo energije — pa tudi predloge za racionalizacije.

Anton Vehovar,
ravnatelj TOZD energija

MED ŽELJAMI IN HOTENJI, POTREBAMI IN MOŽNOSTMI

Najprej velja zapisati, da se je naša dejavnost na vseh področjih dela, ki ga pokriva TOZD družbeni standard, v letu 1981 znatno razširila, in to predvsem zaradi tega, ker smo se v naši železarni vsi opredelili za tak razvoj te dejavnosti in smo tak razvoj tudi denarno podprli. Želeli bi, da bi se tak trend razvoja nadaljeval tudi v letu 1982. Zato velja poudariti: kar bomo vsi hoteli, in če bomo zato oddvojili tudi potrebna finančna sredstva, bomo (in moramo) to tudi imeti.

Prav je, da imamo to vedno pred očmi, predvsem pa takrat, ko se samoupravno odločamo o razvojnih in drugih načrtih, o tem ali onem strošku — takrat moramo razmišljati tudi o potrebah na področju družbenega standarda in se do teh potreb tudi opredeliti. Nič nam namreč ne pomagajo vse lepe besede, kako bomo za kaj poskrbeli, če se za take potrebe nismo odločili takrat, ko smo razdelili finančna sredstva.

V delovnem načrtu za leto 1982, ki je bil sprejet v vseh sredinah,

smo zelo obširno in konkretno zastavili naše delo in tudi zapisali, da je izvajanje programa skoraj povsod odvisno od potrebnih finančnih sredstev.

To pomeni, da bomo v letu 1982 začeli graditi novo razdeljevalnico prehrane, da bomo nadaljevali z gradnjo že začetih objektov na Ivarčkem jezeru in da bomo zgradili zaklonišče ob gradnji našega novega počitniškega doma v Portorožu, če bomo za to pravočasno oddvojili potrebna finančna sredstva. Ker pa je večina teh objektov že v izgradnji, moramo ta sredstva zbrati, saj bi prekinitve del pomenila občutno gospodarsko škodo, ki si je v današnjem času nikakor ne moremo privoščiti.

Nujno je tudi, da v letu 1982 pridemo do kompletne dokumentacije za povezavo Ivarček jezero—Ošven, da kupimo nov teptalni stroj, predvsem pa to, da sproti vzdržujemo vse naše objekte in skrbimo za njihovo popolno odprtost. Razumljivo je tudi, da bomo morali v letu 1982 postaviti piko na i, kar se tiče naših od-

nosov z Merxom na področju družbene prehrane, odločno pa se bomo zavzemali tudi za nadaljnjo širitev naših počitniških kapacitet tudi z nakupom prikolic in z zakupom manjšega števila postelj v kakšnem najbolj potrebnem zdravilišču.

Vse kaže, da leto 1982 ne bo prineslo nobenih sprememb pri širjenju kulturnega in rekreativnega programa na račun zakupa tujih kapacitet (telovadnice in vlečnice, ki niso v lasti TOZD družbeni standard), ker za to ne bo denarja.

Navedli smo le nekaj problemov, ki jih bomo morali skupaj

reševati in tu močno poudarjam naše prizadevanje pri načrtovanju in izvajanju, vendar o težavah, ki večkrat ovirajo izvajanje, tokrat ne bi govoril.

Izkoriščam to priložnost, da vsem delavcem in delavkam železarne ter njihovim svojcem zaželimo srečno in zdravo leto 1982 z veliko prošnjjo, da bi v prihodnje bilo njihovo razumevanje za naše delo še večje in da bi nas pri delu, ki ga pravzaprav opravljamo zanje, še bolj podprli.

Jože Šater, ravnatelj
TOZD družbeni standard

Novembrska nabava in prodaja doma, uvoz, izvoz

NABAVA

Težave z nabavo osnovnih surovin v novembru so se še stopnjevale, in to predvsem zaradi redukcije električne energije ter restrikcij v uvozu surove nafte, zaradi česar je primanjkovalo naftnih derivatov.

Redukcije električne energije so povzročile predvsem minimalno proizvodnjo ferolegur, grafitnih elektrod in karburita. Vse to pa spremlja še uvoz surovin za omejenje izdelke. Pri prevozu so se poznale prve zimске težave v cestnem prometu, v železniškem pa je primanjkovalo vagonov.

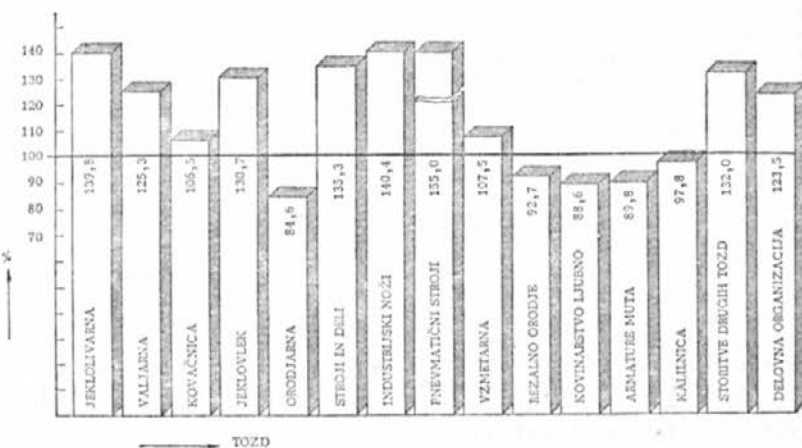
Se naprej ostajajo težave pri preskrbi z izdelki črne metalurgije, kovinsko predelovalne industrije in izdelki iz kooperacije tako glede količin kot tudi dobavnih rokov.

PRODAJA DOMA

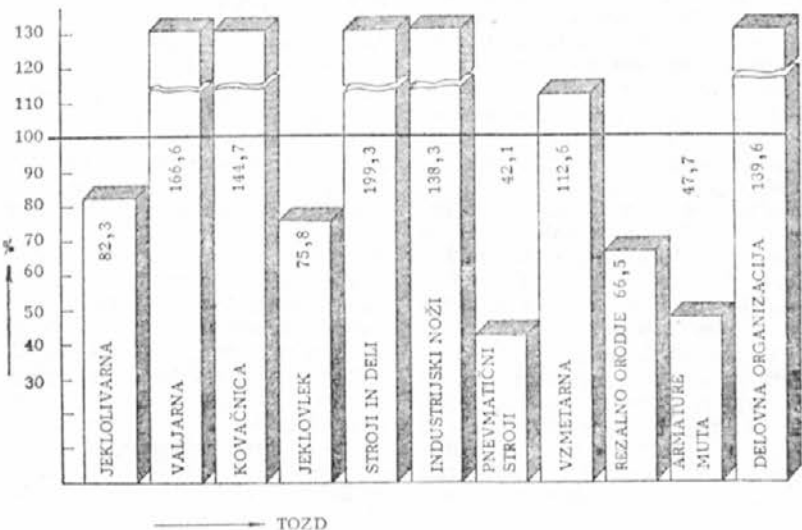
TOZD JEKLOLIVARNA. Veliko preseganje načrta prodaje na domačem tržišču gre predvsem na račun izbire visoko produktivnega asortimana. Urgence naročnikov izvirajo iz nekompletnih dobav in prezasedenosti.

TOZD VALJARNA. Predvideni plan prodaje gredic ni bil dose-

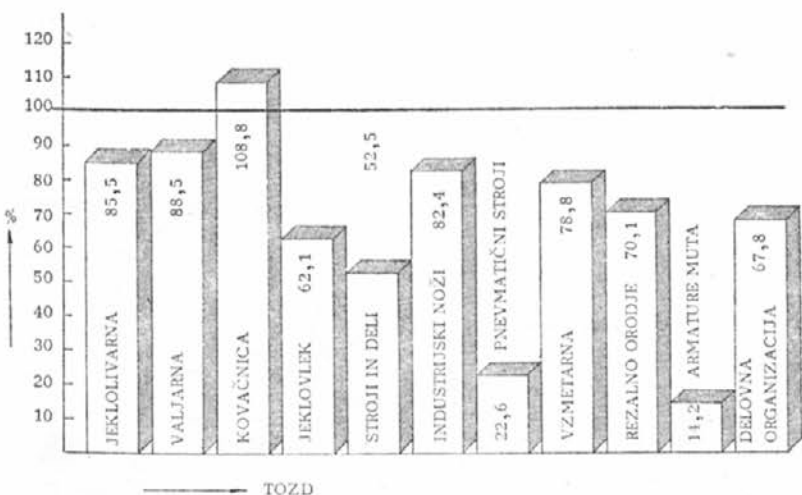
FAKTURIRANA EKSTERNA REALIZACIJA V NOVEMBRU 1981

IZVOZ V NOVEMBRU 1981 V %

IZVOZ ZA OBDOBJE JANUAR - NOVEMBER 1981 V %

žen predvsem zaradi pomanjkanja vložka iz TOZD jeklarne, zato pa je bila prodaja profilov znatno uspešnejša.

TOZD KOVAČNICA. Mesečni načrt prodaje odkovkov in palic na domačem tržišču ni bil dosežen zaradi forsiranega dela pri naročilih za izvoz.

TOZD JEKLOVLEK. V skupnem je načrt prodaje na domačem trgu dosežen, po posameznem asortimanu pa ne. V popravilu je bil luščilni stroj, pri žici pa je ozko grlo termična obdelava.

TOZD ORODJARNA. TOZD je dosegla načrtovano mesečno realizacijo z 88,0 odst. Na slabši rezultat je vplivala predvsem nizka proizvodnja normalij ter previsoko planirana povprečna cena teh orodnih plošč.

TOZD STROJI IN DELI. V TOZD je bila dosežena 93,0 odst. načrtovana realizacija na domačem trgu. Zasedenost z naročili za posamezne vrste izdelkov je zadovoljiva. Na slabši rezultat realizacije je vplivala predvsem nedosežena načrtovana mesečna proizvodnja obdelanih ulitkov, valjev in stiskalnic.

TOZD INDUSTRIJSKI NOŽI. TOZD je dosegla mesečno realizacijo na domačem trgu v višini 97,0 odst. Zasedenost z naročili je zadovoljiva pri vseh skupinah proizvodov. Na slabši rezultat prodaje na domačem trgu je vplivala predvsem forsirana proizvodnja za izvoz.

TOZD PNEVMATIČNI STROJI. TOZD je presegla mesečno načrtovano realizacijo na domačem trgu za 57,0 odst. Na tako uspešen rezultat realizacije je vplivala predvsem zelo ugodna struktura proizvodnje v novembru.

TOZD VZMETARNA. Mesečno načrtovana realizacija je bila v TOZD dosežena v višini 90,0 odst. Na slabši rezultat je vplivala

predvsem nizka proizvodnja listnatih vzmeti, saj je bila dosežena le v višini 79,0 odst. od načrtovane.

TOZD REZALNO ORODJE PREVALJE. TOZD je dosegla mesečno načrtovano realizacijo na domačem trgu v višini 93,0 odst. Struktura naročil in zasedenost po posameznih skupinah proizvodov je zadovoljiva. Na slabši rezultat v novembru je vplivala predvsem nedosežena proizvodnja v tem mesecu.

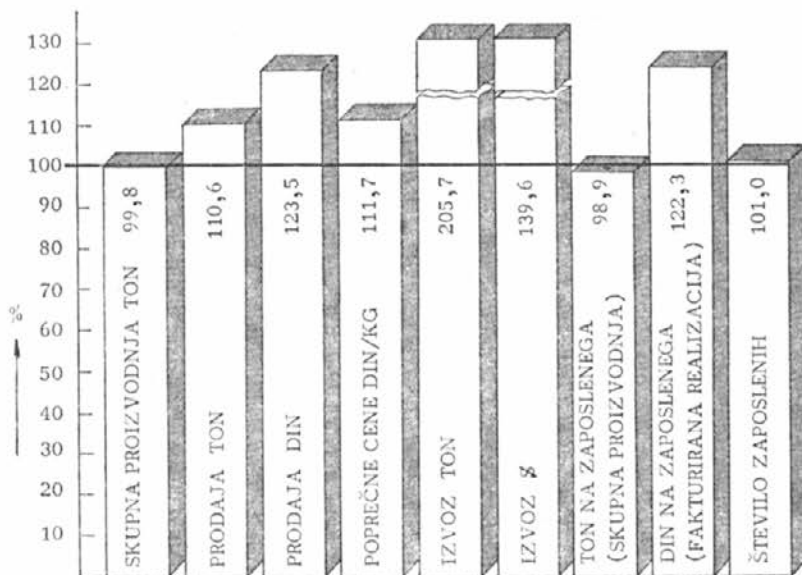
TOZD ARMATURE MUTA. V TOZD je nastalo precej zaostankov, predvsem zaradi nepravčasne oskrbe z ulitki ter nerešene tehnološke problematike, kar negativno vpliva na pridobivanje naročil za leto 1982.

UVOZ

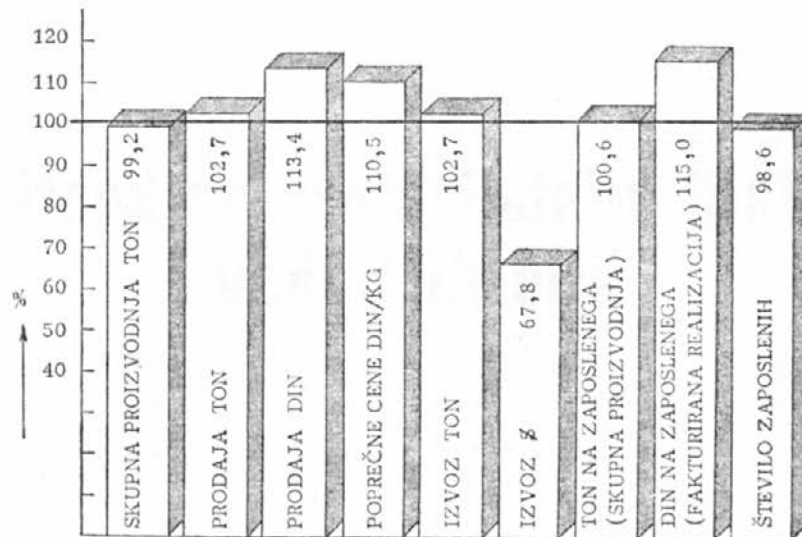
Tudi v novembru so nastala občasna pomanjkanja posameznih surovin in reprodukcijskega materiala, ker so bile pravice za uvoz, ki smo si jih ustvarili z lastnim izvozom ali združevanjem, premajhne, slovenske ali jugoslovanske zapornice za uvoz pa so se dvignile le za nekaj dni. Do večjih motenj zaradi pomanjkanja uvoznih surovin ali reprodukcijskega materiala pa kljub temu le ni prišlo.

Cene na svetovnem tržišču še naprej padajo. Zaenkrat je na razpolago še dovolj materiala ter s te strani ni hujših težav. Te se pojavljajo pri plačilnih pogojih, ker vse več dobaviteljev postavlja zahtevo za plačilo z otvoritvijo akreditiva ali inkasnimi nakazili. To bi se pa zelo negativno odražalo glede na naše že tako daleč premajhne devizne pravice, saj v teh primerih moramo oskrbeti vse pravice uvoza (razen v tem trenutku še veljavnih pravic fizičnega uvoza) vnaprej, materiala pa

DOSEGANJE PLANSKIH OBVEZNOSTI ZA NOVEMBER 1981

DOSEGANJE PLANSKIH OBVEZNOSTI ZA OBDOBJE JANUAR - NOVEMBER 1981

v trenutku, ko dobimo pravico fizičnega uvoza, še kljub temu nimamo na razpolago na skladišču, da bi ga ocarinili in uporabili. Zaradi tega izločamo dobavitelje, ki postavljajo pogoje plačila z akreditivi.

IZVOZ

Maksimalno prizadevanje vseh TOZD v novembru je pripomoglo, da smo presegli predvideni mesečni plan izvoza za 39,6 odst. Na konvertibilno tržišče je bil izvoz presežen za okoli 25,0 odst. V prizadevanju za izpolnitev izvoza je bila najbolj uspešna TOZD valjarna s prekoračitvijo mesečnega plana za 66,6 odst., ki je tako

vrednostno ustvarila 70 odst. celotnega konvertibilnega izvoza. Vrednostno so konvertibilni izvoz presegle še TOZD kovačnica in vzmetarna, medtem ko ostale TOZD izvoznice dosegajo mesečno načrtovani konvertibilni izvoz 70 do 90 odst. V tem mesecu smo znatno povečali tudi klirinški izvoz, k čemer je največ prispevala TOZD stroji in deli s prekoračitvijo 99,3 odst. od načrtovanega. A kljub temu, da bomo v decembru odpremili še večje število stiskalnic, letno načrtovanega klirinškega izvoza ne bomo izpolnili.

V novembru so bile zaključene tudi večje količine naročil za valjano, kovano in brušeno jeklo.

IZKORISTEK DELOVNEGA ČASA ZA DELOVNO ORGANIZACIJO V NOVEMBRU 1981

ODSOTNOSTI 19,19 %

PLINA BO DOVOLJ

Delegata zbora združenega dela iz tozda energija je zaskrbelo, kako bo železarna Ravne pozimi preskrbljena z zemeljskim plinom, ko bo v Mežiški dolini zgrajen dolinski plinovod. Na vprašanje je ravnatelj TOZD PII odgovoril naslednje:

Železarna Ravne je na odcepu slovenskega plinovoda, ki poteka od Podloga prek Velenja, Slovenj Gradca na Ravne. Kot podpisnica

samoupravnega sporazuma je vzela v zakup 70 milijonov m³ letne porabe zemeljskega plina. Ta količina je obvezujoča do trenutka, dokler se napajamo samo iz enega vira, to je iz Sovjetske zveze. Ko se bo slovenski plinovod začel napajati iz novega vira (predvidoma iz Alžira), bomo to količino lahko glede na nove pogoje spremenili in si s tem zagotovili nemoteno oskrbo.

V ta namen že teče zbiranje podatkov o potrebah po dodatnih količinah in iskanje potencialnih novih porabnikov. Sodelujemo v tej akciji in bomo dobavitelju zemeljskega plina poslali ustrezne podatke, kjer bo upoštevana poraba Mežiške doline po terminskem planu izgradnje.

Prepustnost ravnega odcepa je dimenzionirana tako, da so bile v fazi projektiranja upoštevane večje količine dobave, kot so dejanske potrebe železarnice. V tisti fazi se je razmišljalo dlje in globokoumeje, postavilo se je načelo, da bodo posamezni veliki porabniki pozneje nosilci oskrbe s plinom za okolico, v kateri so.

Tako Jesenice in Lesce skrbijo za gorenjski kot, Anhovo za goriško, Store za celjsko kotlino. Ravne za koroški konec. Vsakemu se je dodala še neka količina, kajti sedaj polagati nove cevi je nemogoče. Naša železarna zvesto izpolnjuje to načelo in se fizično dela na projektih in izvajanju dolinskega plinovoda.

V okviru tarifnega sistema imamo poseben program izključevanja porabnikov v trenutkih kritične dobave. Posamezni porabni-

ki so razvrščeni glede na karakteristiko svojih naprav. Odvisno od kritičnosti dobave zemeljskega plina se po programu opravlja izklop porabnikov ali samo reduciranje do določene stopnje trenutne porabe. Porabniki po dolini bodo glede na svoj karakter in okolico prišli verjetno v zadnjo najvišjo skupino redukcij, kar pomeni, da se jih praktično ne bo reduciralo. To jih bo doletelo le v primerih izpada oziroma nedobave, na kar pa ne moremo vplivati in smo tudi sedaj nemočni.

Iz povedanega sledi, da z izgradnjo dolinskega plinovoda ne bo prišlo do motenj oskrbe železarnice. Za prvo fazo izgradnje plinovodnega omrežja ima železarna na razpolago ocenjen višek zemeljskega plina okoli 14 milijonov letne porabe, medtem ko se bo za končno fazo upoštevala dodatna poraba za napajanje doline z zemeljskim plinom. Glede na finančno stanje gospodarstva se bo celoten projekt zavlekel v fazo, ko bomo že napajani iz novega vira in tako odpade vsaka bojazen, da bi zaradi oskrbe prebivalstva trpela oskrba železarnice z zemeljskim plinom.

hlajeni valji ali valji iz posebnih jekel, ki so odporna proti visokim temperaturam in temperaturnim šokom, saj na eni strani pride jeklo v dotik z raztaljeno talino in se mora zatem takoj ohladiti, tako da se ga lahko dotaknemo z roko.

V železarni Ravne smo začeli osvajati te kristalizatorje. Izvršili smo izbere jekel, določili termično obdelavo in postopke sklapljanja teh sestavljenih valjev. Lansirali smo razvojno nalogo in predali kristalizatorje Aluminijemsku kombinatu Titograd, kjer so v proizvodnji pokazali dobre rezultate.

Glavni problemi so, kako izdelati votlo telo zunanjskega premera 700 mm, notranjskega 500 mm in dolžine 1800 mm. To smo uspeli v kovačnici, vendar je potrebno predvsem izboljšati izplen, saj smo za pušo sedaj uporabili 8 t ingot, odkovek je tehtal 4 t, obdelana puša pa 1,5 t.

Ker je jeklo pri delu podvrženo temperaturnim šokom, kaže, da tuji proizvajalci uporabljajo EPŽ jekla. Mi tega nismo mogli zaradi premajhnih tež EPŽ ingotov, kar pa bo mogoče na novi napravi. Prepričani smo, da je prava tehnološka pot votli EPŽ ingoti, kovanje na trnu v kovačnici. S tem bomo izpolnili tehnološke zahteve za jekla in izboljšali izplen. Gotovo bomo poizkusili tudi s samo litimi EPŽ pušami. Iz tega tudi sledi, da bo moral biti projekt votlih EPŽ ingotov čimprej realiziran.

Pri nas obratujeta dve napravi za konti litje širokih Al trakov (Titograd in Kidričevo), postaviti pa jo mislijo v Šibeniku in Mo-

starju. Sedanji dve napravi potrebujejo letno okrog 20 kosov kristalizatorjev, kar znese letno 40 milijonov din ali 1 milijon \$ uvoza manj. Pripomnimo naj še, da kristalizator tehta 5 t, kilogramska cena pa je okrog 400 din/kg, kar pomeni, da je za tako težo vložena precej dela.

Osvojitev teh kristalizatorjev je rezultat sodelovanja obratov proizvajalcev, razvojnega oddelka RPT, komercialne in potrošnika samega.

Za te vrste proizvodov se zanimajo tudi v ZSSR, kjer žele za jugoslovanskimi partnerji posebno sodelovanje. Potrebno pa bo te proizvode plasirati tudi na Zahod. Imamo referenčne liste vseh naprav in potrebno bo izdelke ponujati v izvoz. V Titogradu in Kidričevem pravijo, da jih tuji proizvajalci kar pogosto obiskujejo. Iz navedenega se tudi vidi, da znamo marsikaj narediti, v tujino pa kaj slab prodati, pa ne samo zaradi cen ali slabe kvalitete, pač pa zaradi vseslošne slabe prisotnosti na trgu oziroma slabega poznavanja potreb.

Skupaj z Metalno smo v Kidričevem ugotovili, da smo sposobni izdelati celo linijo — končni cilj bi moral biti proizvodna linija za lastnika licence, t. j. firme SCAL — ki ima samo inženiring, proizvodnjo pa daje po vsem svetu. Menimo, da je treba najprej stopiti v stik s firmo SCAL in videti, kakšna je možnost sodelovanja. Posebej bi se morali angažirati pri naših predelovalcih, ki mislijo še kupiti te linije.

RPT — vodja raziskave trga,
Ivan Ažnoh, mag.

NOVI PROIZVODI:

Valji kristalizatorji za konti litje Al trakov

Konti litje je v metalurgiji v zadnjih petnajstih letih zelo napredovalo. Kar ni si mogoče zamisljati cenene in konkurenčne proizvodnje brez konti litja. Tudi naše železarnice in predelovalci barvnih kovin sledijo temu razvoju, saj so z uspehom uvedli to moderno vrsto proizvodnje. Lahko trdimo, da je razvoj na tem področju pri barvnih kovinah še hitrejši.

Tehnologija konti litja je tako napredovala, da se lije Al trak

širine do 2,5 m in debeline 12 mm, ki je uporaben takoj za hladno valjanje. Torej je nadomeščena cela faza toplega valjanja.

Podobno je na področju proizvodnje Cu in Al žice, kjer se konti lijejo surovci, ki se takoj naprej valjajo v končne profile. Tako imamo dejansko kontinuiran postopek od litja do končnega profila.

Za vse postopke so potrebna orodja — valji kristalizatorji. To so v glavnem sestavljeni vodno

Iz dela sindikata

4. SREČANJE »OBVEŠČANJE V OZD«:

PRED DELAVCE S PRAVOČASNO IN UPORABNO INFORMACIJO

Več kot 200 predstavnikov slovenskih delovnih organizacij, urednikov in novinarjev glasil v združenem delu se je 11. in 12. decembra preteklega leta v Portorožu udeležilo 4. srečanja »Obveščanje v združenem delu«.

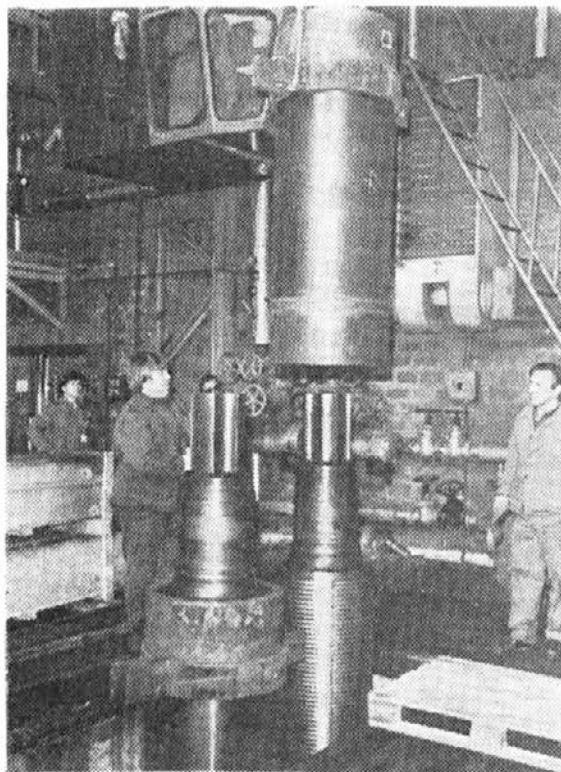
Srečanje je bilo predvsem delavno, saj so udeleženci prvi dan prisluhnili uvodnim besedam predsednika republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije Vinka Hafnerja, ki je govoril o temeljnih nalogah sindikatov na 4. srečanju, predvsem pa o nalogah novinarjev, ki delajo v uredništvih tovarniških glasil in ki so v združenem delu odgovorni za pravočasno, dobro in učinkovito obveščanje delavcev.

Tovariš Hafner je dejal, da so po oceni slovenskih sindikatov glasila združenega dela (teh je v Sloveniji že nad 600), dobra in da so že doslej prispevala velik delež k boljši obveščeni delavcev v združenem delu. Vendar pa, kot je dejal tudi tovariš Hafner, vsa tovarniška glasila še niso povsem glasila delavcev, saj na vsebino in tehnično ureditev le-teh imajo še vedno prevelik vpliv poslovodni in drugi delavci. Predsednik slo-

venskih sindikatov je nato še spregovoril o nalogah sindikatov pri izboljšanju gospodarskega položaja. Poudaril je, da je v tem času najbolj pomembno, kako zagotoviti produktivnost dela oziroma večjo gospodarsko stabilnost, s tem pa tudi življenjski položaj delavcev. Prav o teh vprašanjih oziroma socialni politiki in socialni varnosti delavcev bo predvsem tekla beseda na tretji konferenci ZSS, ki bo januarja.

Tovariš Hafner je dejal, da so se sindikati na 3. konferenco skrbno pripravili, zavedajoč se aktivnosti in občutljivosti problemov in težav, ki jih bodo delegati obravnavali in o njih tudi sprejeli konkretna stališča. Tovariš Hafner je ob tem poudaril, da v letih sedanjega srednjeročnega obdobja ne bomo mogli širiti pravice socialnega varstva, ampak bomo morali storiti vse, da bi dogovorjene pravice lahko obdržali, čeprav lahko pride tudi tukaj do najhujših sprememb.

Tudi na področju zaposlovanja se bodo morali slovenski sindikati boriti za popolno in produktivno zaposlovanje, saj je v tem času v Sloveniji evidentiranih 14 tisoč

Sestavljanje kristalizatorja

RAVENSKO ZNANJE ZA LR KOREJO

Zavod za mednarodno tehnično sodelovanje je železarni Ravne že pred enim letom ponudil šolanje dveh skupin strokovnjakov iz LR

di novembra in se te dni poslavlja, druga (trije strokovnjaki in tolmač) pa je prišla 21. 12. 1981 in bo ostala do 20. 2. 1982.

Korejci v železarni

Koreje v naši jeklarni. Ker je klarno moderniziramo, smo se tega otepali, dokler je šlo. Korejska ambasada pa je bila izredno vztrajna in ni pristala na nobeno drugo železarno v državi.

Po dolgotrajnih pogajanjih smo pristali, da sprejmemo dve manjši skupini. Prva (dva strokovnjaka in tolmač) je prišla k nam sre-

Gostje iz Koreje se pri nas dobro počutijo, ker pa so zelo disciplinirani in vestni, so se tudi nam priljubili. Pa še to: to je prvi primer, da našega znanja ne podarjamo, ampak naj bi prek omenjenega zavoda prejeli »šolnino« v znesku 25 starih milijonov din.

M. K.

nezaposlenih, ob tem pa je v združenem delu nezasedenih 20 tisoč delovnih mest.

Zadnji dan srečanja v Portorožu je novinarjem v združenem delu spregovoril tudi Jože Smole, predsednik komisije predsedstva CK ZKS za mednarodne odnose, in sicer o obveščanju o sedanjih zaostrenih gospodarskih in političnih razmerah doma in v svetu,

predvsem pa o nalogah in odgovornosti novinarjev. O novinarskem jeziku in stilistiki je spregovoril dr. Tomo Korošec, profesor na fakulteti za sociologijo, politične vede in novinarstvo. Urešnjevanje vsebinske zasnove Delavske enotnosti pa je podal Dušan Gačnik, direktor in glavni urednik Delavske enotnosti.

F. Rotar

ZLATI ZNAK ZA ZGLEDNO DELO

23. 12. 1981 je bila v Ljubljani slavnostna podelitev zlatih znakov Zveze sindikatov Slovenije. Prejele so jih štiri osnovne organizacije, ena konferenca osnovnih organizacij ZS in 25 sindikalnih delavcev. Iz koroške krajine so jih prejeli:

— osn. organizacija ZS TOZD Koroški zdravstveni dom Ravne
— Franc Gornjak, dipl. inž. grad. iz Kograda, TOZD Graditelj Slovenj Gradec

— Jakob Konič, vodja špedicije, TOZD komerciala železarna Ravne.

Cestitamo!

Neuspela proizvodnja v železarni

Neuspela proizvodnja zajema vse polizdelke in izdelke, ki ne ustrezajo v popolnosti vsem zahtevam naročila, torej

- izmeček
- reklamacije
- popravila in preklasifikacije.

Osnovni namen vseh obravnav neuspele proizvodnje je izboljšanje kakovosti (nivo, enakomernost, zanesljivost), produktivnosti in ekonomike proizvodnje.

Podatke o neuspeli proizvodnji, ki jih zajemajo strokovne službe TOZD KK, fazne kontrole in obračuni proizvodnih TOZD, se računalniško obdeluje s povezovanjem proizvodnih, tehnoloških, ekonomskih in kakovostnih podatkov. Služba AOP izdaja redno standardizirana poročila, ki jih sproti obravnavajo TOZD, kvartalna poročila pa po določeni predpripravi (TOZD KK + TOZD

RPT) obravnava strokovni team za neuspelo proizvodnjo. Sestavljen je tako, da s člani pokriva vsa področja, ki so v zvezi s problematiko neuspele proizvodnje.

TOZD RPT je odgovoren za to, da na osnovi pripravljenih poročil organizira strokovno obravnavo in komentiranje poročil, išče strokovne obrazložitve pojavov neuspele proizvodnje, načrtuje, organizira in kontrolira vse akcije za izboljševanje kakovosti informacij, za reševanje problematike in zmanjševanje neuspele proizvodnje. Z raziskovalno-razvojno dejavnostjo in s pomočjo projektne organizacije in dejavnosti strokovnih teamov načrtuje reševanje širših problemov in razvoj kakovosti proizvodnje.

Pri načrtovanju in izvajanju vse te dejavnosti neposredno sodelujejo TOZD in DS za gospodarnenje prek svojih predstavnikov v strokovnem teamu za neuspelo proizvodnjo. Vsi člani teama so odgovorni za učinkovit prenos vseh informacij, stališč, sklepov in odločitev med matičnim TOZD/DS in strokovnim teamom v obeh smereh.

Strokovni team za neuspelo proizvodnjo na metalurškem področju redno deluje že od januarja 1976 in ima 11 članov. Vodi ga dr. Jože Rodič.

V šestletnem obdobju delovanja se je redno kvartalno sestajal, učinkovito deloval in stalno izpopolnjeval kakovost ter organiziranost svojega dela. Rezultati te uspešne dejavnosti se kažejo v stalnem zmanjševanju deleža neuspele proizvodnje po količini in vrednosti. Program dela za naslednje leto in srednjeročno obdobje kaže, da je še veliko neizkoriščenih možnosti za nadaljnji napredek na tem področju. Osnovni pogoj za to pa je dobro organizirano in odgovorno delo ter doslednost pri izvajanju vseh akcij.

Strokovni team za neuspelo proizvodnjo na področju mehanike obdelave in finalizacije je bil na novo ustanovljen 16. decem-

bra 1981. Šteje 14 članov, vodi pa ga mag. Tone Pratkanec.

Ta team bo izkoriščal vse dosežke izkušnje teama za metalurško področje, seveda pa bo moral na način in vsebino dela prilagoditi specifičnostim proizvodnje na področju mehanske obdelave in finalizacije. Team je še pred začetkom leta 1982 izdelal program in organizacijsko zasnovo svoje dejavnosti.

Neuspela proizvodnja I.—IX. 1981

V devetih mesecih se je celotna količina neuspele proizvodnje v primerjavi z istim obdobjem preteklega leta povečala vrednostno za 14 % oziroma blagovno za 6 %. 86 % neuspele proizvodnje (naprej NP) gre na račun neizpolnjevanja tehnoloških predpisov. S tem razumemo skupno različne vzroke, ki nastanejo pri proizvodnem procesu in se težko natančneje definirajo.

Izmečka za pretopitev je od navedene NP bilo 4,56 % blagovne proizvodnje (lani 4,76 %). Izmeček se torej postopoma zmanjšuje. Isto velja za % NP na eksterno realizacijo 2,40 % (lani 2,84 %) ter % NP na blagovno proizvodnjo 6,49 % (lani 6,39 %).

Vrednostno povečanje NP v posameznih TOZD lahko povežemo z višjimi cenami naših izdelkov. Istočasno ugotavljamo, da je NP v železarni v normalnih okvirih, čeprav je treba stremeti k stalnemu zmanjševanju tudi v prihodnjem obdobju.

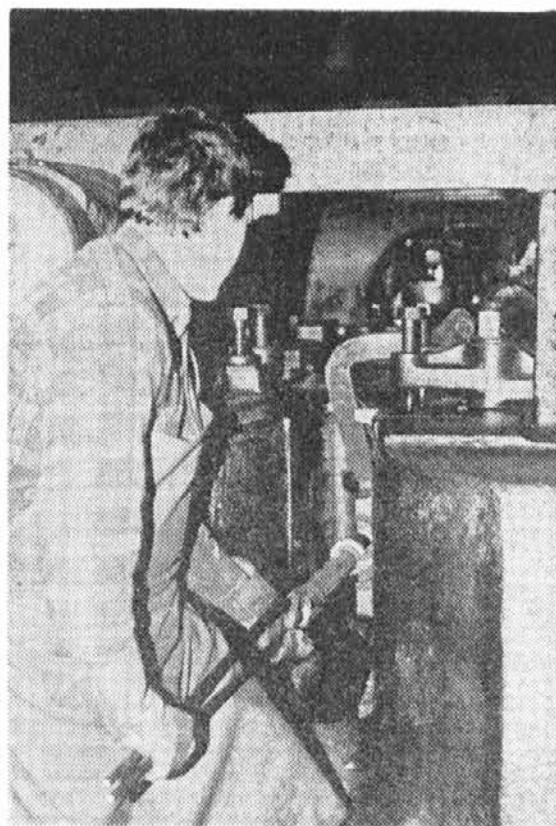
NEUSPELA PROIZVODNJA PO TOZD

TOZD jeklarna

Vrednostno se je NP povečala proti prejšnjemu letu za 23 %, količinsko pa je ostala na isti višini. Glavne napake so prečne razpoke, odstopanje kemijske sestave in makro vključki.

TOZD jeklolivarna

Vrednostno se je povečala za 17,4 %, količinsko pa je ostala na isti višini. Vključki peska so se močno povečali.

Stancanje

Iz dela DS slovenskih železarn

25. decembra 1981 je bila v Celju 10. seja DS SOZD Slovenske železarne. Na njej so obravnavali.

- poslovanje SOZD SZ v obdobju od 1. 1. do 30. 9. 1981
 - izvajanje SaS črne in barvaste metalurgije SR Slovenije o skupnih osnovah in merilih razporejanja čistega dohodka in delitvi sredstev za osebno in skupno porabo
 - SaS o združevanju dela in sredstev za razvoj črne metalurgije v Slovenskih železarnah v obdobju 1981—1985
 - predlog deviznega plana za leto 1982
 - informacijo o samoupravnih sporazumih
 - o sovlaganju za zagotovitev surovinske osnove
 - o dolgoročnem poslovnem sodelovanju na področju kompleksnega transporta
 - o združevanju dela in sredstev zaradi skupnega poslovanja
 - odobritev investicijskih programov:
- železarne Štore — TOZD jeklarne — valjarna II, povečanje kapacitet jeklarne in valjarne ter razširitev proizvodnega programa
- železarne Jesenice — ekonomika projekta elektrojeklarne II in sprotne zadeve.

Sklepe bomo objavili, ko jih bomo prejeli.

(Vir: gradivo za sejo)

TOZD valjarna

Vrednostno se je povečala za 27 %, količinsko pa za 18 %. Predstavnik valjarne v teamu je navedel nekatere vzroke povečanja NP. Predvsem je bilo več menjav dimenzij kot običajno, istočasno pa so se pojavljala v večjem obsegu naročila s fiksnimi dolžinami izdelkov in je nastalo več odpadka (nepravilna oblika in nepravilna dimenzija). Vzrok razpok pri ohlajanju so neogrevane hladilne jame.

TOZD kovačnica

Vrednostno se je NP proti prejšnjemu letu zmanjšala za 16 %, količinsko pa za 11 %.

Visoko vrednost NP zaradi razpok pri ohlajanju je predstavnik kovačnice v teamu pojasnil z nedokončano investicijo kovaške linije (hladilne peči). Kljub vsem ukrepom za počasno ohlajanje po kovanju so nekatere šarže pokale. Zato so sklenili, da pozimi jekel OCR 12 in OCR 12 VM ne bodo kovali na stroju, dokler ne bo omogočeno kontrolirano ohlajanje.

TOZD jeklovlek

NP v jeklovleku se je količinsko povečala za 56 %.

TOZD kalilnica

Tako količinsko (51 %) kot vrednostno (86 %) se je NP proti letu 1980 zelo zmanjšala.

TOZD stroji in deli

NP se je v primerjavi z istim obdobjem lani zmanjšala za 12 %. Ta rezultat je še toliko bolj ugoden, ker se je v istem obdobju povečala proizvodnja za 13 %.

TOZD industrijski noži

NP je dosegla 4,7% povečanje proti letu 1980. Kljub relativno majhnemu procentu povečanja NP je rezultat manj ugoden, saj je bila dosežena za 8% manjša proizvodnja kot v preteklem letu.

TOZD pnevmatični stroji

V primerjavi z letom 1980 se je NP zmanjšala za 19 %, upoštevati pa je treba, da se je hkrati za 18 % zmanjšal tudi obseg proizvodnje.

TOZD vzmetarna

NP se je povečala za 5,5% v primerjavi z letom 1980. Pri upoštevani zmanjšanja proizvodnje za 7% gibanje NP ni ugodno.

Za TOZD orodjarna, armature in rezalno orodje zaradi prekratkega obdobja zajemanja podatkov o NP ni možno izdelati primerjav.

PROGRAM ZA LETO 1982 IN NADALJNJE SREDNJEROČNO OBDOBJE

Bogata banka podatkov še ni dovolj izkoriščena. Ožja skupina bo pregledala stanje in ugotovila možnosti izboljšav, da bi bilo delo že od začetka leta 1982 dalje kvalitetnejše. Posebno pozornost je treba posvetiti opredeljevanju vzrokov in krivcev napak. Če tega ni mogoče natančneje opredeliti, je bolje pustiti rubriko odprto kot neznano, kakor pa uporabljati zavajajoče pavšalne ugotovitve.

Namenske obdelave podatkov in posebne analize napak za daljša obdobja bi dale gotovo zanimive ugotovitve. Kjer je le mogoče, je treba v prihodnje vse podatke o neuspeli proizvodnji prikazovati tudi po posameznih pozicijah, reducirano v odstotkih:

neuspela proizvodnja t
proizvodnja t

ali
vrednost neusp. proiz. din
realizacija din

V poročilih o neuspeli proizvodnji na področju mehanskih TOZD so premalo ali pa sploh niso zajeta popravila. To je treba v letu 1982 uvesti.

Na osnovi poročil in vseh razpoložljivih podatkov iz preteklega obdobja o gibanju neuspele proizvodnje mora strokovni team že v prvem četrtletju 1982 določiti osnovne normative neuspele proizvodnje v smislu tovarniškega standarda, ki ga je treba nato stalno izpopolnjevati, dokler ne bo predstavljal res solidne enotne osnove primerjav vsaj za srednjeročno obdobje. Hitro in pravočasno opozarjanje TOZD na neuspelo proizvodnjo izven normativov bo gotovo učinkovitejše od dolgovernih poročil.

TOZD KK bo v sodelovanju s službami AOP in APP upoštevaljoč sugestije in predloge strokovnega teama stalno izpopolnjeval informacijski sistem, kakovost dokumentacije in vsebinsko učinkovitost poročanja na področju neuspele proizvodnje.

Reševanje problematike neuspele proizvodnje in prenos raziskovalno-razvojnih dosežkov v prakso je treba podpreti z intenzivnim razvojem interne standardizacije v železarni Ravne. Iz analiz neuspele proizvodnje je treba posredovati izpopolnjevanje v standardih tehnoloških in kontrolnih predpisov.

Z interno standardizacijo in učinkovitejšo fazno kontrolo je treba podpreti splošno izboljšanje tehnološke discipline.

Obstoječe tehnološke predpise je treba ažurirati in zagotoviti njihovo dosledno uporabo, manjkajoče pa je treba pripraviti in izdati z internimi standardi.

Pospešiti je treba prenos tehnoloških in kontrolnih predpisov na računalnik, tako da bo interna standardizacija lahko pravočasno izkoristila možnosti razvijajoče se mreže terminalov.

Večjo pozornost je treba posvetiti primopredajnim prevzemnim pogojem dobav med TOZD.

Poročanje in informiranje o neuspeli proizvodnji je izredno pomembno, obenem pa zelo delikatno in zahteva zelo poglobljeno strokovno pripravo. Informacije za širšo uporabo morajo biti ustrezno preverjene in se lahko posredujejo samo s soglasjem ravnatelja TOZD KK, ravnatelja TOZD RPT in odgovornega vodje strokovnega teama za neuspelo proizvodnjo. Borimo se proti dezinformacijam zaradi neodgovornega ali celo malomarnega poročanja!

Strokovni team za neuspelo proizvodnjo mora stalno še bolj kot doslej skrbeti za neposredno povezavo med vsemi dejavniki na področju problematike neuspele proizvodnje. V ta namen si mora zagotoviti spoštovanje vseh kompetenc in obenem prevzeti vso odgovornost za učinkovito delovanje.

(Povzeto po poročilu strokovnega teama za NP.)

SKLEPI IN STALIŠČA DS ŽELEZARNE

24. 12. 1981 je DS železarne Ravne na svoji 7. seji sprejel naslednje pomembnejše Sklepe in stališča:

1. Delavski svet v osnovi podpira predloženi osnutek samoupravnega sporazuma o združevanju dela in sredstev za razvoj črne metalurgije v Slovenskih železarnah za obdobje 1981—1985, s tem da bi morali pri določitvi predloga upoštevati naslednje:

— iz sporazuma naj se črtajo vsa določila, ki se nanašajo na modernizacijo jeklolivarne. Financiranje modernizacije jeklolivarne je treba reševati s posebnim samoupravnim sporazumom o združevanju dela in sredstev za interesiranih OZD z direktnim in namenskim sovlaganjem v modernizacijo tozda jeklolivarne;

— samoupravni sporazum ne sme določati prioritete pričetka izvajanja investicij. Investicije v posamezne projekte v delovnih organizacijah sozda morajo potekati istočasno v skladu s plani, in ko so podani vsi ostali pogoji za pričetek investicije;

— tabela na stran 4 je treba uskladiti z izhodišči sporazuma.

2. Delavski svet predlaga sprejem samoupravnega sporazuma o neposredni svobodni menjavi dela s Koroškimi zdravstvenim domom za prihodnjo sejo. Do tega časa ga naj ponovno obravnavajo v tozdih, zlasti še program nalog za izvajanje preventivnega zdravstvenega varstva delavcev za leto 1982. Strokovne službe naj k temu pripravijo ustrezno vsebinsko obrazložitev.

3. Delavski svet sprejema poslovnik o uporabi in vzdrževanju mreže kanalizacije.

4. Delavski svet sprejema pravilnik o inventuri.

5. Združena sredstva, ki so jih tozdi delovne organizacije železarne Ravne združili kot sovlagateljski delež na osnovi skupnega dohodka v projekt »Modernizacija in razširitev tozda kovinarstva Ljubno« in v projekt »Modernizacija kovačnice«, se skupaj z nadomestilom za gospodarjenje vrnejo prvič po zaključnem računu leta 1982. Skupni dohodek pa se začne ugotavljati in obračunavati v tozdu kovinarstva Ljubno in v tozdu kovačnica s 1. 1. 1982.

6. Dovoli se sklenitev pogodbe železarne Ravne z investbanko Beograd — poslovno enoto Ljubljana za hrambo in vnovčenje obveznic in vezavo sredstev v obdobju 1981—1985 v znesku 50.000.000 din za dobo petih let po 8-odstotni obrestni meri, s tem da zagotovi investbanka železarni Ravne kredit v višini 1,5 vrednosti vezanih sredstev po 11-odstotni obrestni meri za dobo 5 let.

7. Delavski svet predlaga vsem zborom delavcev tozdov in delovnih skupnosti, da se dogovorijo, da bo prosta sobota 9. 10. 1982 delovni dan.

8. Delavski svet dodeljuje priznanje železarne Ravne predsedniku skupščine občine Ravne Rudiju Vrčkovniku.

9. Delavski svet zahteva, da strokovne službe pripravijo poročilo o varstvu pred onesnaževanjem zraka v železarni s predlogi za izboljšanje. To poročilo naj podrobno obravnava odbor za varstvo pri delu.

mladi fužinar

priloga informativnega fužinarja

Leto IX Ravne na Koroškem, 15. januarja 1982 Št. 1

»Mladi fužinar« izhaja kot mesečna priloga Informativnega fužinarja. Uredniški odbor: Silvo Jaš, Peter Metulj, Irma Fajmut, Barbara Sušnik in Marjana Kjorpenčev, ki odgovarja tudi za vsebino »Mladega fužinarja«

Seminar mladih iz slovenskih železarn

Bled je decembra gostil mlade iz vseh slovenskih železarn ter delovnih organizacij, ki so združene v tej pridelovalni verigi. V treh dneh so se udeleženci lahko spoznali z vrsto tem in poglavij gospodarskega kakor tudi političnega področja. Sploh je bil program dela izredno zanimiv in razgiban. Tako je bil govor o metodah in oblikah idejno-političnega izobraževanja mladih, pa razvojnih usmeritvah SOZD Slovenske železarne, vlogi in mestu mladih v političnem sistemu socialističnega samoupravljanja. Bila je posebna tema o vzgoji in izobraževanju s podarkom na usmerjenem izobraževanju.

Vloga, ki jo imajo mladi slovenskih železarn v slovenskem prostoru, je nedvomno precejšnja. Zavedati se namreč moramo, da so tudi mladi dali maksimalen prispevek k prizadevanju celotne družbe za hitrejše uresničevanje ciljev ekonomske stabilizacije. V preteklem času se je s številno vsestransko aktivnostjo doseglo pomembne rezultate v nadaljnjem razvoju družbenoekonomskih odnosov na vseh področjih, važnih za življenje in delo mladinske organizacije. To se je posebej pokazalo v izvajanju konkretnih akcij na področju stabilizacije, uresničevanju zakona o združenem delu, reševanju družbenoekonomskega položaja mladih ter široki aktivnosti pri sprejemanju planov razvoja za leto 1981—1985. Osnovna aktivnost mladih v preteklem obdobju je bila označena s pospešenim usmerjenim naporom k stabilizaciji gospodarstva. Odvijala se je v težkih pogojih, na katere so vplivale težnje, kot so visoka inflacija, visoka rast cen, problemi v energetiki, nezanesljivost v nabavi surovin in repromaterialov,

ki so resno vplivali na rezultate ekonomske stabilizacije. Mladi so tudi v težkih gospodarskih gibanjih prispevali k reševanju tekočih družbenih vprašanj ter se aktivno vključili v kritično ocenjevanje rezultatov in utrjevanje programov ter akcij na vseh področjih delovanja. Povečano je angažiranje in odgovornost mladih, veliko več se le-ti poglobljajo v vprašanja nagrajevanja po delu, organizirali so več akcij ter delovnih tekmovanj: mladi delavec-samoupravljalec, mladi inovator in najboljši mladi kovinar. Organizirane so bile številne lokalne delovne akcije, tu so bile potem še akcije zbiranje sekundarnih surovin, povečana je bila tudi aktivnost mladih v delu samoupravnih organov in delegatskih teles. V

tekmovalni sezoni 1980/81 je v vseh akcijah sodelovalo približno 6500 mladih iz okrog 72 OO ZSM, v tekmovalni sezoni 81/82 pa skoraj ni OO ZSM, da se tekmovanja ne bi udeležila. To je predvsem rezultat povečane aktivnosti komisij za vodenje in spremljanje akcije v sleherni OO ZSM, kakor tudi v delovni sredini. V večjih delovnih organizacijah, kot sta železarni Ravne in Jesenice so ustanovili klube oz. aktivne štipendistov kot obliko delovanja mladih in povezave s študenti.

V vrsti razprav, ki smo jih lahko zasledili na seminarju, so se mladi dotaknili ter kritično spregovorili prav o vseh področjih, ki jih zadevajo oziroma se z njimi srečujejo. Poseben poudarek pa so dali prav pripravam mladih slovenskih železarn na bližajoči XI. kongres slovenske mladine.

Ob koncu seminarja je bila izvedena volilno programska konferenca, kjer so razrešili dosedanje predsedstvo. Novi predsednik sveta ZSMS Slovenske železarne je postal Maks Kragelnik iz naše železarne.

Silvo Jaš

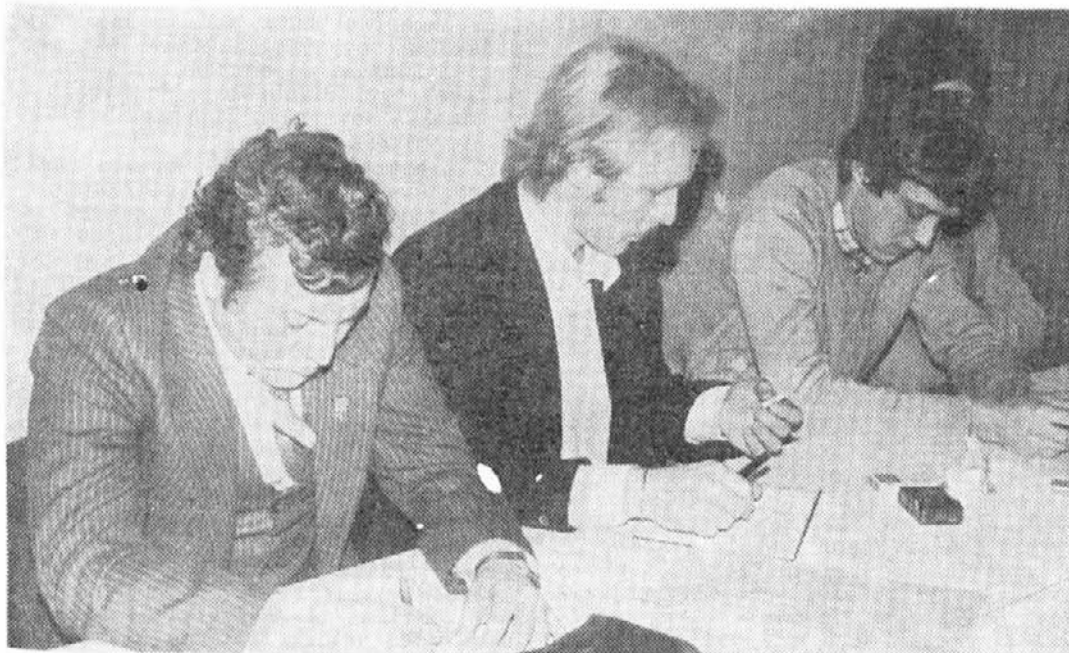
SEMINAR ZA VODJE CENTROV ZA OBVEŠČANJE, PROPAGANDO TER MLADINSKE DELOVNE AKCIJE

V Novi Gorici je v decembru potekal seminar za vodje centrov za obveščanje in propagando ter mladinske delovne akcije OK ZSM. Seminar sta pripravila centra za mladinske delovne akcije ter obveščanje in propagando pri RK ZSM. Sicer pa so vsi prisotni (teh je bilo 110 iz vse Slovenije) imeli možnost spoznati način in potek evidentiranja za mladinske delovne akcije ter tudi, kakšno je mesto in vloga informiranja pri vsem tem. Tudi razprave (te so potekale po delovnih skupinah), so pokazale do-

ločno koristnost takšnega dela, saj so imeli mladi možnost spoznati na neposreden način tiste najbolj pereče in akutne probleme, ki se vsako leto znova pojavljajo pri organiziranju mladinskih delovnih akcij kakor tudi brigad iz OK ZSM, ki na teh akcijah sodelujejo. Še vedno se namreč marsikje pojavljajo lokalistične težnje, grupaštvo, zapiranje znotraj lastnih meja. To so tiste slabe točke, ki slabijo moč same brigade, pa tudi delovne akcije.

Ko je bil govor o oceni obveščanja na mladinskih delovnih akcijah, je bilo ugotovljeno, da so organizatorji MDA hkrati z dograjevanjem vsebinskega in organizacijskega koncepta MDA dograjevali tudi sistem informiranja. V želji, da bi podpisnike družbenega dogovora samoupravnega sporazuma in OK ZSM temeljito informirali o programih mladinskih delovnih akcij, njihovih izvajanjih ter o vseh rezultatih, sta v ta namen center za MDA in center za obveščanje in propagando pri RK ZSM izdajala v času poteka MDA posebne informacije o poteku mladinskih delovnih akcij v Sloveniji. Vsebinski potek informacij je bil tako sestavljen, da je ustrezen neposrednemu informiranju znotraj organizacijske in izvedbene strukture mladinskih delovnih akcij. Škoda, da so se tudi ostala sredstva javnega obveščanja tako malo, včasih pa skoraj nič vključevala v sistem informiranja na področjih, kjer so mladinske delovne akcije potekale. Po drugi strani pa je ugotovitev, da so lokalna sredstva informiranja na področju, kjer je potekala kakšna akcija, svojo vlogo in poslanstvo zelo dobro opravila.

Dejstvo je, da so postale mladinske delovne akcije konkretna šola samoupravljanja, šola življenja, dela in usposabljanja. Če to v resnici tudi so, potem nedvomno potrebujejo temeljite priprave in ustrezno informiranje ter propagandno mrežo. To je skozi vsa leta nekakšna naša rak rana. Vsem,

Programsko volilna konferenca sveta ZSMS SOZD Slovenske železarne

ki so kdajkoli že bili na akcijah, je znano, da je prav uspešna akcija oz. uspešna priprava mladinskih delovnih brigad tisti dejavnik, od katerega je najbolj odvisen uspeh mladinske delovne brigade na akciji. Še več, počutje posameznika na akciji je element, ki je najbistvenejši. Zavedati se namreč moramo, da je prav to počutje posameznega brigadirja pot do uspeha ali neuspeha mladinske delovne brigade na akciji, je v svoji razpravi na seminarju poudarila Lili Poniž, članica centra za obveščanje in propagando pri RK ZSM.

Brez brigadirja, ki koplje, recitira, poje, pripravlja predavanja, igra nogomet ali fotografira, ne moremo govoriti o doseženem smotru mladinskih delovnih akcij, o njihovi vzgojnosti. Vse to so namreč tisti človeški odenki, ki se brigadirjem in ljudem, med katerimi brigadirji v času akcije živijo, neiz-

briso vtisnejo v spomin kot utrinek iz mladosti ali pa spremljajo mladega človeka na njegovi življenjski poti, kot spomin na čas, ko je postal drugačen, širši, zrelejši, srečnejši. Vse prevečkrat smo doslej, ko smo animirali brigadirje ali pa v sredstvih javnega obveščanja, ko smo obveščali širšo družbeno skupnost, posplošeno in poenostavljeno predstavljali mladinske delovne akcije. To pa je nemogoče, posebno še zatagadelj, kadar želimo mlademu človeku poglobljeno prikazati potek življenja in dela na akciji.

To je bilo samo nekaj bežnih vtisov, razprav in diskusij, ki so bile izrečene na seminarju. Koliko so bile upravičene in plodne, pa bodo najlepše pokazale mladinske delovne akcije v letošnjem letu, na katerih pa se vse tisto iz prejšnjih let vsaj načelno ne bi smelo ponavljati. Se mar res ne bo ali pa so spet samo fraze? S. J.

Najboljši mladi delavci — samoupravljalci

Peter METULJ: Predstavljanje naših najboljših mladih delavcev — samoupravljalcev se počasi izteka in z njim tudi ta naša rubrika. Nikar ne mislite, da smo lepo po vrstnem redu predstavili te naše nagrajence, sploh ne, temveč smo preskakovali, pač glede na možnosti, ki smo jih imeli na razpolago.

benopolitičnih dejavnikov najbrž ni potrebno posebej predstavljati. Njegovo ime je nekako tesno, nerazdružljivo povezano z utripom mladih v železarni, z njihovo dejavnostjo, uspehi pa tudi problemi. In ko govorimo o mladih, pa KS OO ZSM v železarni, ki je nekakšen koordinator, povezovalc vseh OO ZSM v železarni, potem vidimo, da ima Peter kot predsednik KS OO ZSM posebno vlogo in mesto ter ne nazadnje tudi odgovornost v tem prostoru. Preveč, pa tudi odveč bi bilo naštevati, pa številni podatki, če bi hoteli zajeti na kratko vse tisto, kar je dal Peter s svojim delom in prispevkom, k rasti in ugledu KS OO ZSM v železarni. Niti se ne da na kratko opisati vsega tistega, kar je v tem mandatnem obdobju kot predsednik KS ZSM naredil, to najbolj zgovorno pričajo številne novosti, pa sama organiziranost dela mladih s poudarkom na še boljšem, kvalitetnejšem delu tako v železarni, v delovnih sredinah kot tudi zunaj nje.

In prav to priznanje najboljši delavec samoupravljalca v železarni kakor tudi priznanje v republiškem merilu dajeta Petru še nove vzpodbude za še bolj zavzeto delo na mladinskem področju, hkrati pa mu nalagata tudi nove naloge in odgovornosti.

Nerad govori z naglasom, iz katerega veje hvala, temveč je človek, ki z delom pokaže in izraža tisto, kar načrtuje. To je hkrati tudi odraz njegove osebnosti, ki venomer stremi po nečem še boljšem, kvalitetnejšem, kot je bilo prejšnje. Zato tudi ni čudno, da ima Peter v svoji OO ZSM industrijski noži ugled, ki si ga je pridobil s svojim delom in poštenjem. Enako mnenje je tudi med njegovimi sodelavci.

Še bi lahko naštevali in opisovali, kajti Peter in njegova prisotnost imata nekakšno magičnost, kajti tudi če molči se da z njegovega pogleda in gibov marsikaj razbrati. Vse pa poudarja tisto težnjo in hotenje, da bo potrebno še marsikaj storiti, ne samo pri KS OO ZSM, temveč tudi na drugih področjih. Kajti so stvari, ki zahtevajo korenito in temeljito preobrazbo in škoda, da imamo ljudi, kakršen je Peter, tako malo.

Silvo Jaš

Peter Metulj

Današnjega sogovornika, mladega delavca samoupravljalca, pa mladince s številnih področij družbenopolitičnega angažiranja tako v vrstah ZSM kakor tudi v ostalih druž-

Mnenja o usmerjenem izobraževanju

Spomladi 1981 smo dijaki Gimnazije in Šolskega centra Ravne z referendumom izglasovali združitev obeh šol v eno: srednjo šolo tehniško-naravoslovno in pedagoške usmeritve. To združitev smo izvedli predvsem zaradi usmerjenega izobraževanja, s katerim smo v tem šolskem letu začeli tudi na naši šoli.

Člani novinarskega krožka smo se napotili do profesorjev in dijakov, in jih povprašali, kaj menijo o usmerjenem izobraževanju.

»Kaj menite o usmerjenem izobraževanju na splošno?«

Prof. Lodrant: »Na splošno je diferenciacija učencev po sposobnosti seveda pametna ideja; ni pa prav nič nova. Uvedena je že povsod pod različnimi imeni. Pri nas sedaj po eni plati zavlačujemo selekcijo zaradi enakih pravic in filozofiramo o notranji diferenciaciji, ki naj jo izvaja učitelj v razredu (kot da bi imel možnosti za to!), na zunaj pa reklamiramo usmerjeno izobraževanje.«

Prof. Zevnikova: »O usmerjenem izobraževanju si še nisem ustvarila mnenja. Vsekakor pa imam nekaj pripomb. Enoten program za vse učence je po mojem nekaj nemogočega. Poleg tega, da je veliko predmetov (15), so ti zelo obsežni. Naj opišem samo primer za zgodovino 1. letnikov: snov obsega obdobje od nastanka človeka do 19. stoletja, in to svetovno in narodno zgodovino obenem. Vsi učenci najbrž ne bodo mogli absorbirati te učne snovi, postavlja pa se tudi vprašanje, kaj bo učencem ostalo od tako hitrega pregleda zgodovine, ki je pravzaprav preveč splošen.«

Prof. Kumprej: »Uvedba usmerjenega izobraževanja je bila vsekakor nujno potrebna. Z manjšimi spremembami bo ta program nudil veliko več kot prejšnji (zlasti umetnostna zgodovina). Problem je v tem, da zahteva specializirane učilnice, katerih pa zaenkrat ni. Uvedba opisne ocene sili predavatelja v vedno večjo kreativnost.«

»Kakšni občutki vas navdajajo, ko prvo leto podajate dijakom prvih letnikov program usmerjenega izobraževanja in ali lahko učenci vseh usmeritev enako dobro sledijo pouku?«

Prof. Lodrant: »Učenci iz različnih šol prihajajo z različnimi predznanji. Nisem razočaran, če ne znajo množice kompliciranih teorij in abstraktnih pojmov, katere jim vsiljujejo tamkajšnji učitelji v skladu z učnim načrtom osnovne šole. Učencem na začetku manjka osnovnih informacij, mnogi učenci po osnovni šoli ne znajo zapisati niti deset poljubnih formul sestave snovi, niti pet enačb poljubnih kemijskih reakcij. Hočem reči, da jim je vse abstraktno.«

Jasno je, da ne morejo učenci vseh usmeritev enako dobro slediti pouku, saj so v nekaterih razredih zbrani, kar se tiče šolskih sposobnosti najboljše, v drugih pa, na primer, najslabši. Ne vem, zakaj se tej selekciji reče usmeritev, saj imajo vsi še isti program. Danes je splošno znano dejstvo, da stopnja izobrazbe, ki jo je nekdo dosegel zaradi svoje nadarjenosti za abstrakcijo, ni merilo za zaslužek, saj imajo praktični poklici več šans. Trenutna selekcija učencev po kvaliteti, ki jo je izrazila osnovna šola, kljub temu pa za vse ista vzgojno izobrazbena osnova, je absurd. Situacija je podobna neumnemu kmetu, ki bi sejal zrno vsevprek: po plodni zemlji, pa tudi po skalovju in trnovju, kjer bi bilo bolje gojiti ovce. Ponavljam, da nimam kaj proti ovcam. Tudi z njimi se da obogatiti, treba je pač drugače programirati...«

Prof. Zevnikova: »Zame je bilo pravzaprav vseeno, kakšen program bo v prvih letnikih, saj sem šele letos nastopila službo — delo profesorja zgodovine in samoupravljanja in se mi ni bilo treba prilagajati novemu programu.«

Glede snovi, ki je enaka za vse usmeritve, pa naj povem, da kovinarska usmeritev malo težje sledi učni snovi, tako da moram pri podajanju snovi določene stvari poenostavljati. Žal mi je, da nimamo profesorji več možnosti (objektivnih in subjektivnih), da bi lahko za kovinarsko usmeritev delali posebne priprave.«

Prof. Kumprej: »Že lani, ko sem začel s poučevanjem, sem delal po programu usmerjenega izobraževanja, torej po novem, preizkusnem programu. Glede tega, kako dijaki sledijo učni snovi, pa bi povedal samo to: že združitev obeh šol se mi ne zdi pametna, zlasti še, ker učenci še niso dojeli, da so različno sposobni, različno nadarjeni. In tako so se naenkrat pojavili »pametni« in »manj pametni« oddelki.«

Dobre in slabe strani usmerjenega izobraževanja pa bomo šele spoznali!«

Da pa ne bi govorili samo profesorji, smo o tem, kako se počutijo v prvem letniku usmerjenega izobraževanja, kakšna je snov, ali so profesorji strogi... povprašali tudi dijake prvih letnikov.

Saša Kordež iz Črne na Koroškem, 1. letni pedagoške usmeritve:

»V OŠ mi je bilo všeč, snov je bila manj težka, tukaj je malo zahtevnejša. Profesorji so v redu, dobro razlagajo snov. Najraje imam zgodovino. S sošolci smo se tudi dobro

ujeli. Všeč mi je to, ker niso »fauš«, če dobiš dobro oceno. Tudi naša razredničarka nas razume in skupaj rešujemo probleme. Do sedaj še nisem imela problemov in upam, da bo tudi naprej tako.«

Vlasta Čekon z Raven na Koroškem, 1. letnik pedagoške usmeritve:

»Zdi se mi, da ni bistvene razlike v učnem programu prej in sedaj. Vsekakor pa je težje sedaj v srednji šoli kot v OŠ. Veliko več se je treba učiti in utrjevati snov kot v OŠ. Moj najljubši predmet je matematika.«

Slavko Grobelnik iz Črne na Koroškem, 1. letnik metalurške usmeritve:

»Snov v srednji šoli je težja kot v OŠ, tudi profesorji so veliko bolj strogi, kot so bili naši učitelji. Treba se je več učiti kot prej. Najraje imam telesno vzgojo. Z razrednikom se razumemo, prav tako pa tudi s sošolci.«

Suzana Juvan iz Žerjava, 1. letnik naravoslovne usmeritve:

»Ta šola se mi zdi veliko zahtevnejša kot OŠ. Profesorji so v redu, ampak so veliko bolj strogi, kot so bili naši učitelji, pa tudi

zahtevajo veliko več. Zdaj se je treba veliko več učiti in skoraj nimam nič prostega časa. S sošolci se zelo dobro razumemo in upam, da bomo še naprej ostali tak kolektiv.«

Blaž Herlah iz Slovenj Gradca, 1. letnik naravoslovne usmeritve:

»Na začetku so bile težave s spremembo učnega programa. Kriteriji so vsekakor strožji kot v OŠ, pa tudi snov je nekoliko težja. Mislim pa, da je težave povzročilo predvsem samostojno delo, ki ga v OŠ skoraj nismo poznali. Vendar se kasneje privadiš tako na program kot tudi na tovariše profesorje.«

Aleksander Kotnik z Raven, 1. letnik pedagoške usmeritve:

»Razlika med osnovno in srednjo šolo je kar precejšnja. V OŠ ni bil tako zahteven program. Profesorji so vsi v redu, razumejo nas, tudi snov nam dobro podajajo. Od nas zahtevajo več, kot so učitelji v OŠ. So tudi veliko bolj strogi. S sošolci se še nisem dobro spoznal, upam, da se do polletja bom.«

Novinarski krožek
tehnično naravoslovne in
pedagoške usmeritve Ravne

veliko. Poznani so nam kot vsi najbližji, kot obraz skrbeče matere, katere otroci smo, ki je povezana z nami, z menoj, s sodelavcem, s tovarno, s prijateljem, sosedom in njegovim travnikom, z otroki in s šolo, z družino in s cesto, z gorami, s hribi in dolinami in jezeri in s potočki, s hišami, s stricem logom in ... Dolžnost, pravica in čast je braniti vsakomur, da bi nam tega, našega veselja in sreče ne odvzel. Preveč lahkomišelnost, naivnost in nedgovornost bi bilo izpustiti iz rok in izgubiti pridobitve naših borcev. Naš dolg do padlih za naš lepši in boljše jutri je neizmerljiv in obvezujoč. Velika je naša moralna obveznost, še večja mora biti naša moralna zavest in zavednost.

Brezštevne politične krize, zaradi katerih se svetovni mir krepko maje in krha. Biti moramo v stalni pripravljenosti.

Obramba naše domovine je največja skrb naše JLA. Pod vodstvom naših preizkušenih nekdanjih partizanskih vodij se v njej kali in uri nov braniteljski rod. Krepijo se bratstvo in enotnost, tovarištvo in humanost in bratska povezanost, krepi se človekoljubje in človekov duh. Našim fantom v JLA lahko zaupamo. Svoje naloge in dolžnosti poznajo do potankosti, kajti so stvari, pri katerih se ne sme grešiti. Da je JLA res naša, ljudska armada, izpričujejo vsakodnevna srečanja, proslave in tekmovanja, kopanja rovov za vodovod, telefonsko napeljava, elektriko v bolj oddaljene predele naše razgibane dežele. V tej nesebični pomoči so se pokazale enotnost in sožitje in želja pomagati vsem, ki so pomoči potrebni. Zavedati se moramo, da marsikatere težave posameznika niso le njegove težave, ampak da je naša skupna skrb zagotoviti našim občanom ustrezne življenjske razmere, v katerih bi lahko ustvarjali in s pridom prispevali k utrjevanju socializma in samoupravljanja.

Da se moralne vrline fantov v JLA zares kažejo v polni meri, lahko sklepamo tudi po solidarnih, hitrih in učinkovitih dejanjih ob elementarnih nesrečah, ko so hitra pomoč, dobra organizacija in prisebnost zelo pomembni dejavniki. Fantje so dokazali, da ne varčujejo z močmi, ko gre za življenje. Vrlin prav tako ne manjka našim delovnim ljudem in občanom, ki so že večkrat dokazali, da je družbena samozaščita vredna pohvale in priznanj. Skrb za zaščito naših ljudi in domovine je skrb nas vseh. Da bomo res uspešni, moramo biti dosledni in dovezetni za vse pravice in predvsem dolžnosti, ki nam jih nalaga ustava.

Ko bodo na 22. decembra — na dan JLA — odjeknile proti nebu salve kot pozdrav in spomin na težke dneve med vojno, naj bosta v naših mislih tiha prošnja in upanje, da orožja ne bi bilo potrebno uporabljati, kajti: »Vsakršno nasilje, pa najsi bo takšno ali drugačno, je vnaprej obsojeno na neuspeh!«

Praznik JLA — spomin na težke vojne čase

Občinska konferenca ZSM Ravne na Koroškem je skupno z vojno pošto Dravograd razpisala nagradni natečaj na temo »22. december — dan JLA«. V akcijo se je vključilo več sto mladincev in mladink ter pionirjev iz vseh osnovnih šol in srednje šole. Posebna komisija pri OK ZSM Ravne je na osnovi kriterijev izbrala najboljših 6 spisov, katerih avtorji so prejeli knjižne nagrade »22. december 1981« v kasarni Dravograd.

V ožji izbor so se uvrstili naslednji avtorji:

Vučko Karmen, OŠ »Koroški jeklarji«, Ravne
Smrtnik Mateja, OŠ »Prežihov Voranc«, Ravne
Joksimovič Aljoška, OŠ »Franja Goloba«, Prevalje
Brumen Andreja, srednja šola, Ravne
Bučko Irena, srednja šola, Ravne
Potočnik Anita, srednja šola, Ravne

V današnji številki Mladega Fužinarja vam predstavljamo spis, ki ga je napisala Anita:

Pusto in sivo zgodnjeaprilsko jutro 1941 je pomenilo začetek trpljenja polnega obdobja štirih let.

V majhnem mestecu Rudi je bila 22. decembra ustanovljena 1. proletarska brigada. Maloštevilna, slabo oborožena sicer, toda srečna in z jasno postavljenim ciljem — pregnati okupatorja z našega ozemlja in postaviti temelje za boljše in svobodnejše življenje, v katerem bo rezina kruha enako debela za vse. Brez izjeme.

Redni vojski so se pridruževali vsi — od delavcev, kmetov, do komunistov in meščanov — vsi, ki so bili zadosti osveščeni, da so zavedali preteče nevarnosti in fašističnega zla. Borili so se skupaj, z ramo ob ramo, skupaj so preživljali težke dneve. Bili so junaki, okupatorju so zadali težke izgube. Dovolj močni so bili, da so se z uspehom upirali dosti močnejšemu. Toda naši borci so se tolkli srčno, zavedali so se pomembnosti te neenake borbe in verjeli so v lepšo prihodnost. Junaštvo, humanost, tovarištvo in požrtvovalnost, vsa presunljiva ihta, s katero so se zoperstavljali fašistom, so bili porok za uspešnost boja. To je bila naša, partizanska odlika. Bili smo majhno ljudstvo po številu, toda naša moč, moč ljudstva je pod vodstvom Tita in Komunistične partije rastla in se širila, večala. Nimalokrat so to malo junaško ljudstvo občudovali tudi sovražniki. Borci so verjeli v človeka in v človečnost in postali smo veliki. Jugoslavija, naša širša domovina, njeni narodi in narodnosti kot simbol poguma, neustrašnosti, vztrajnosti, neomajne vere v pravičnejši, svobodnejši svet in v vse človeštvo.

»Narod si je pisal sodbo sam!«. Je sploh na svetu kaj bolj čislana, lepšega, bolj opevanega, kot je svoboda?

Misli stoterih in tisočerihih naših ljudi so trdno povezane z njo. Trd in neizprosni, krvav in boleč je bil boj, s katerim smo si jo pridobili. Zato in še zaradi marsičesa drugega, osebnjega, je naša svoboda tako velika in še mnogo več vredna. Tega se moramo zavedati. Naši domovi morajo zato ostati nedotaknjeni in v vsej svoji veličini in v majhnih podrobnostih, ki jih je nezkončno

S seminarja

TAKO SE KALI BRATSTVO

Naša šola je stara šele tri leta in skoraj tri leta že vzdržujemo prijateljske stike z osnovno šolo Ratko Mitrović iz Čačka. Čačani prihajajo k nam na zimske počitnice in se učijo smučanja, naši učenci pa so bili do sedaj pri njih 2-krat v Ovčar banji, med letošnjimi počitnicami pa smo obiskali njihov počitniški dom v Ulcinj. Tam smo v družbi čačanskih pionirjev preživeli dva čudovita tedna.

Zjutraj nas je prebujalo sonce, čisto zares pa nas je zbudila šele morská voda. Kuharice so nam pripravljale izvrstne srbske jedi. Včasih smo ob polnih skledah oklevali. Nekateré jedi so se nam zdele nenavadne in smo jih s sladkorjem in soljo prikrojili svojemu okusu. Tako smo poparó sladkali in kuharice se niso mogle dovolj načuditi.

Z učenci iz Čačka smo se hitro spoprijateljili. Napovedali smo si veliko športnih srečanj. Celó dekleta smo igralé nogomet. Pripravljali smo kulturne večere. Predstavili smo navade Slovencev, zaplesali in zapeli smo nekaj narodnih. Tudi oni so nam

predstavili srbske pesmi in plesé. Tudi presenetili so nas, ko so zaplesali polko.

Za čistočo v sobah smo skrbeli sami, saj smo tekmovali v urejenosti sob. Tudi v kuhinji smo pomagali. Ob domu smo imeli dovolj prostora in igrišč za igre in zabavo.

Obala je bila čudovita — pesek, sam pesek. Celó tam smo ga našli, kjer ga ni bilo treba. Stresali smo ga iz čevljev, obleke, brisač, še ponoči nas je žgečkal.

Letovanje v Ulcinj je bilo nepozabno. Spoznali smo nove prijatelje, njihove navade; marsikdo je prvič doživel počitnice sam, brez staršev. Pristrčnosti in preprostosti vrstnikov iz Čačka ni mogoče opisati. Večkrat sem se kritično vprašala, ali znamo biti tudi mi takšni. Ob slovesu se roke niso hotele razkleniti, vseprek smo se objemali. S solznimi očmi smo si mahali. Nekdo je še tekel za avtobusom.

Drobni spominčki nas večkrat zanesejo na jug. Kartice in pisma pa nas povezujejo še sedaj.

Nasta Potočnik, 8. b.
COŠ Koroški jeklarji
Ravne na Koroškem

Učenci OŠ Prežihov Voranc pišejo

KAR DELAŠ Z VESELJEM, DELAŠ LAŽE IN BOLJE

Izbira poklica je najbrž ena najtežjih odločitev v našem življenju. Seveda se na to pripravljamo že zelo dolgo in zgodaj. Prve poklice spoznavamo v družini, ko nam starši pripovedujejo o svojem delu. V vrtcu se igramo in prevzemamo različne poklicne vloge, v šoli se naše znanje in poznavanje poklicev širi. Ko spoznavamo svoj domači kraj, se učimo tudi o delovnih organizacijah v kraju, o njihovih proizvodih, o delavcih, ki so v njih zaposleni. S širitvijo predmetnika se širita tudi poklicna vzgoja in usmerjanje. Na osnovi svojih interesov in sposobnosti se vključujemo v različne dejavnosti, zunanji mentorji nas neposredno seznanjajo z zahtevami proizvodnje. Šolski radio ima vsak ponedeljek oddajo o poklicih, še posebej o tistih, ki so pomembni za razvoj naše občine.

Učenci višjih razredov imajo posebne mladinske ure, izpolnjujejo ankete o izbiri poklica, so testirani, udeležujejo se informativnega dneva na šolah usmerjenega izobraževanja. Veliko jim pomeni obisk delovnih organizacij, kjer se srečajo z delavci na delovnem mestu.

Osnovna šola Prežihovega Voranca
RAVNE NA KOROŠKEM

MOJE RAZMIŠLJANJE O DELU ŽELEZARJEV

Kadar sem sama, premišljam o svojem nadaljnjem šolanju. Pa ne samo o svojem, razmišljam o poklicu, zaposlitvi vrstnikov. Ob tej misli se mi porodi vprašanje, koliko od teh se bo zaposlilo v železarni v težkih obratih, kjer vedno primanjkuje delavcev.

Ogled železarne me je zanimal, vendar ne v taki meri kot ostale. Nimam namena, da bi se zaposlila v njej. Ne zato, ker je tam vročina, prah, plini in ropot, preprosto zato, ker me zanima drugačen poklic.

Tovarna je modernizirana, v njej pa so tudi obrati in delovna mesta, kjer modernizacija ni mogoča ali pa so pogoji dela taki, da se zanje mladi ljudje ne odločajo. Zakaj? Delo je fizično, težko. V topilnici je vročina, v čistilnici pa prah, ki povzroča silikoza na pljučih. To je poklicna bolezen delavcev, ki veliko let delajo v tem obratu. Ne nazadnje pa to delo tudi nagrajeno ni dovolj.

Časi so težki, brezposelnost narašča in mislim, da ta delovna mesta ne bodo ostala prazna, ko bodo šli v pokoj delavci, ki delajo danes. Vsako delo je častno, saj si z njim služimo kruh.

Tudi sama bi delala v železarni, če bi me to zanimalo in veselilo. Ne vem, s kakšnimi

težavami se bom spoprijemala na svojem delovnem mestu, vem le to, da se je treba truditi povsod.

Viktorija HAVLE, 8. c

POKLIC MOJEGA OČETA

Moj oče je po poklicu delovodja. Dela v ravenški železarni. V valjarni dela že skoraj dvajset let. Kot pravi oče, je poklic delovodje zelo težak. Tudi odgovornost ima zelo veliko. Delo mora dobro organizirati, da so nato vse naloge dobro opravljene. Upoštevatí mora vse tehnološke in varnostne predpise. Delavce opozarja na razne nepravilnosti pri delu. Razume pa tudi njihove probleme in težave. Zmeraj mora pravilno ukrepati, ker bi sicer lahko nastala velika škoda. Uvaja tudi nove delavce v delo. V primeru okvare pokličé vzdrževalce, da napako odpravijo. Pri delu v valjarni je tudi precej nesreč. Jeklo namreč valjajo v vročem stanju pri visoki temperaturi v različni profile.

Oče dela v štirih izmenah, torej tudi ob sobotah in nedeljah, ko smo vsi drugi doma. Z veseljem opravlja svoj poklic in pravi, da ga ne bi zamenjal z nobenim drugim.

Silvo JESENEK, 6. a

OBISK V ŽELEZARNI

V petek smo pouk končali prej kot ponavadi, kajti ta dan je bil za nas nekaj posebnega, saj smo šli na obisk v železarno.

Le malokdo je imel pravilno predstavo o tem, kakšno je delo v tej veliki tovarni jekla, ki se razteza od središča Raven pa tja do naselja Dobja vas. Prav na koncu stoji moderna stavba, to je uprava železarne Ravne. V posebni sobi uprave smo poslušali kratko predavanje o posameznih obratih železarne in železarniških poklicih. Pridno smo poslušali, čeprav smo se v mislih že potepali po železarni. Pri vratarju smo dobili čelade, ki so nam služile za zaščito.

Najprej smo obiskali topilnico. Prav pošteno smo občutili visoko temperaturo ob peči. Spoznali smo, da morajo biti delavci v tem obratu previdni in vztrajni pri delu. Potem smo obiskali še kovačnico in livarno.

Tako smo spoznali le najpomembnejše obrate v železarni, saj si vseh obratov nismo utegnili ogledati.

Prevzeti od tega, kar smo videli, smo odhajali iz železarne razmišljujoč, da bomo nekoč tudi mi delavci v tej velikanki.

Nevenka IGERC, 8. c

OČETOVA ZAPOSILITEV

Moj oče ima zelo težak poklic. Je gozdni delavec pri KZ Prevalje.

Vsako jutro mora zgodaj vstati. Včasih mora do delovnega mesta peš. Ko pride na de-

Kovač

lovno mesto, mora najprej pripraviti orodje, to je nabrusiti motorno žago.

Če ni dobro nabrusena, pri delu nima dobrega uspeha. Nato gre podirati drevesa. Z motorno žago tudi oklesti in razreže deblo na primerne hlude. To dela celih osem ur. Malico nosijo s seboj, ker v gozdu ni takšnih pogojev, da bi lahko užival toplo hrano. Najtežje je delati pozimi, ker je zelo mrzlo. Moj oče dela pri tej organizaciji že celih dvanajst let. Kljub vsemu pa rad dela v gozdu in pravi, da bi še rajši, če bi jim nudili boljše opremo in orodje.

Marjanca KREBS, 6. a

ŠPORTNO SREČANJE MLADINE IN VOJAKOV

V decembru je medobčinski svet ZSMS za Koroško v sodelovanju s komando vojne pošte organiziral in uspešno izvedel športno srečanje mladine in vojakov.

Mladi so svoje sposobnosti in spretnosti preizkusili v streljanju z zračno puško in igranjem hitropoteznega šaha. Najuspešnejša med mladimi strelci je bila mladinka Metka Kajnik iz občinske konference ZSMS Ravne na Koroškem, drugi je bil mladinec Marjan Jeseničnik z Raven in tretji Ramšak Vinko iz Slovenj Gradca.

V ekipnem tekmovanju je za en krog zmagala ekipa OK ZSMS iz Slovenj Gradca pred ekipo iz OK ZSMS Ravne na Koroškem. Tretje mesto so dosegli vojaki iz vojne pošte Dravograd s sedmimi krogi manj kot prva ekipa.

Ljubitelji črno-belih polj pa so svoje sposobnosti preizkusili v igranju hitropoteznega šaha. Daleč najboljši so bili mladinci iz Dravograda, nekaj točk manj pa so osvojili mladinci občine Radlje ob Dravi in mladinci občine Ravne na Koroškem.

Tovrstna srečanja mladine in vojakov so zelo pomembna pri razvijanju in krepitvi tovarištva, bratstva in enotnosti narodov in narodnosti SFRJ. Na njih mladi navežejo nova poznanstva, se medsebojno informirajo o svojem delu in življenju... Skratka, ta srečanja nimajo in ne morejo imeti za cilj dosegati vrhunske športne rezultate in uspehe, temveč jim je osnovni namen razvijati in krepiti omenjene pridobitve in smotre.

V maju se bodo mladi iz regije in vojaki skupno z mladimi iz zamejstva srečali na športnem tekmovanju za pokal mladosti. Organizator srečanja bodo mladi občine Ravne na Koroškem.

Miroslav Garb

SIS družbenih dejavnosti v letu '82

Zaradi zahtev stabilizacije se bodo sredstva SIS družbenih dejavnosti letos povečala le za 17,2 odst., v primerjavi z letom 1981. To pomeni na kratko, da bodo imele manj denarja in bodo zato morale delno ožiti svoje dejavnosti.

Poglejmo od SIS do SIS, kako se soočajo s tem dejstvom, predvsem pa, kaj nameravajo skrbeti, ne da bi pri tem preveč prizadele svoje osnovne programe.

OBČINSKA SKUPNOST OTROŠKEGA VARSTVA RAVNE: PROGRAMI S POMOČJO STARŠEV

- Mala šola bo še naprej obvezna in brezplačna.
- Zagotovljena bo strokovna pomoč razvojno motenim otrokom in minimalni otroški dodatek.
- V občini bo delovalo v vrtcih 40 oddelkov, ne bo pa mogoče zanje zagotoviti 60 odst. sredstev iz prispevne stopnje kot lani, ampak bo treba prispevke staršev zvišati.
- 8 oddelkov cicibanove šole bo delovalo, če jih bodo starši financirali sami.

OBČINSKA IZOBRAŽEVALNA SKUPNOST RAVNE: KAKOVOST POUKA NE BO TRPELA

- Z omejevanjem delitve oddelkov po skupinah bo zmanjšano skupno število opravljenih ur.
- Oddelkov podaljšanega bivanja bo toliko kot v letu 1981.
- Izobraževalna skupnost bo krila le prevoze za otroke, ki se vozijo v šolo več kot 4 km daleč. Novi prevozi bodo v KS Mežica z Loma in Plata, za prevoz iz Kota na Prevalje še iščejo možnosti.
- Letovanje otrok iz socialno šibkih družin, nakup učbenikov in šolo v naravi (v občini) bodo poskusili financirati z materialno podporo delovnih organizacij.
- Prehod na celodnevno šolo v Koprivni, na Strojni in Lešah bo moral počakati na leto 1983.
- Vpis v glasbeno šolo bo omejen ali pa bodo morali starši prispevati več.
- Manjše bo število kadrovske študijske pomoči za jezikoslovje, matematiko, fiziko, tehnični pouk, zgodovino, geografijo in razredni pouk, ker se na teh področjih že pojavljajo viški kadrov.

TELESNOKULTURNA SKUPNOST RAVNE: MANJ TEKMOVANJE IN VADBE

Ta skupnost se sooča s protislovnim dejstvom, da bodo stroški uslug in storitev, ki jih uporablja, narasli, in jim s 16 odst. povečanjem ne bo kos.

- Krčili bodo:
- število vadbenih ur v telesnokulturnih objektih
 - število ekip v posameznih ligah in udeležbo na obveznih tekmovanjih
 - pri rekvizitih in opremi bodo morali pomagati starši
 - VK strokovni delavec v telesni kulturi za uro treninga že zdaj prejema pol manj kot KV zidar.

Ker je v naši občini prek 11.000 aktivnih članov telesnokulturnih organizacij in je bilo delo doslej zelo uspešno, manjša organizirana telesna dejavnost mladih pa bi lahko povzročila tudi več socialnih problemov, namerava telesnokulturna skupnost v reševanje te problematike vključiti tudi krajevne skupnosti, delovne organizacije, DPO in koordinacijski odbor za razporejanje dohodka pri skupščini občine.

OBČINSKA SKUPNOST SOCIALNEGA SKRBTVA RAVNE: POTREBNA BO VALORIZACIJA

- Družbene denarne pomoči občanom brez sredstev za življenje bodo zagotavljali po republiških merilih. Življenjski stroški v naši občini pa so višji od poprečja, zato bi bilo treba še kaj dodati.
- Otrokom in mladoletnikom na usposabljanju ali prevzgoji bodo še naprej zagotavljali oskrbo (starši del oskrbnine).
- Ker tudi ostarelih ni mogoče vračati iz zavodov v domačo nego, bo zmanjkalo denarja za enkratne in občasne pomoči potrebnim. Zato bo zelo verjetno dogovorjena sredstva treba med letom valorizirati.

OBČINSKA ZDRAVSTVENA SKUPNOST RAVNE: AKCIJSKI PROGRAM IN SODELOVANJE OZD

Zdravstvu manjka denarja na vseh koncih. Zato skupnost pripravljala akcijski program. V njem bo zahteva po večji učinkovitosti zdravstvene službe, delitvi dela, uvedbi nege in zdravljenja na domu. Predlagala bo spremembo SaS o pravicah in obveznostih iz zdravstvenega varstva, v razpravi pa je predlog o višji »participaciji« k stroškom zdravstvenega varstva.

Manjši bolniški stalež v OZD bi dosti prihranil. Neposredna menjava dela med zdravstvom in gospodarstvom bi tudi še kaj razrešila.

OBČINSKA SKUPNOST ZA ZAPOSLOVANJE RAVNE: ZA MANJŠO BREZPOSELNO IN USPOSABLJANJE INVALIDOV

— Dosledno bodo uveljavljali ukrepe za zmanjšanje brezposelnosti, zaposlovanje invalidov, ekonomsko politiko štipendiranja in poklicno usmerjanje v skladu z usmerjenim izobraževanjem.

— Zavzemali se bodo za dekvalifikacijo brezposelnih, za prekvalifikacijo delavcev, če bo to potrebno, in za usposabljanje invalidov.

— S poklicnim usmerjanjem in ustrezno štipendijsko politiko se bodo zavzemali za razmerje 70 : 30 v korist tehnoloških usmeritev.

— Prizadevali si bodo za vključevanje mladih strokovnjakov v proizvodnjo.

OBČINSKA RAZISKOVALNA SKUPNOST RAVNE: SPODBUDE ZA RAZISKOVALNO DELO

— Pri raziskovalnih nalogah bodo imele prednost takšne s področja kmetijstva in pridelovanja hrane.

— Pospesovali bodo delo z mladimi po šolah, razpisovali teme za seminarske in diplomske naloge.

— Skupaj z ZKO bodo razpisali natečaj za najboljše prispevke o razvojno-raziskovalnem delu.

— Pospesovali bodo inovacijsko dejavnost.

KULTURNA SKUPNOST RAVNE: NE MANJ, A V MANJŠEM OBSEGU

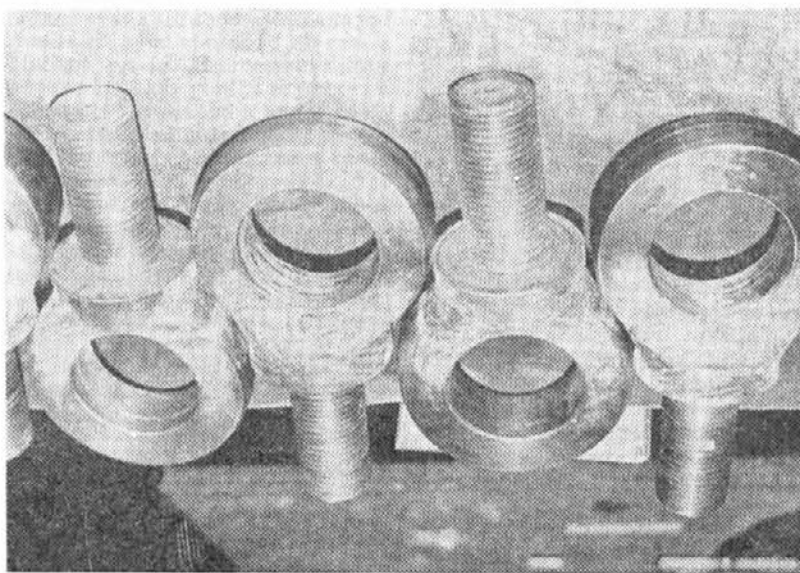
Še naprej bodo približevali kulturo mladini, delavcem in občanom. Prednost dajejo Koroški osrednji knjižnici na Ravnah in muzeju ljudske revolucije v Slovenj Gradcu. Občinska ZKO bo prednostno razvijala gledališko in folklorno dejavnost, delo pionirskih in mladinskih kulturno-umetniških društev ter dejavnost tistih skupin, ki prispevajo k utrjevanju bratstva in enotnosti in k proslavljanju državnih praznikov.

V manjšem obsegu kot doslej bodo izvedene prireditve: Vorančevi dnevi, poletne kulturne prireditve in koroška glasbena jesen.

Letna programska konferenca OK SZDL Ravne

Na letni programski konferenci občinske konference SZDL Ravne na Koroškem, ki je bila decembra preteklega leta, je bila splošna ugotovitev delegatov, da je socialistična zveza v preteklem obdobju naredila velik korak naprej, saj se je skupaj s krajevnimi konferencami resno vključila v razvijanje socialističnih samoupravnih odnosov, uresničitev planskih ciljev, izvajanje stabilizacijskih ukrepov, koncepta usmerjenega izobraževanja in uvajanja celodnevne osnovne šole ter izvajanje aktivnosti za volitve in kadrovske politike v ravenski občini.

»Nedvomno je bil v tem času posebno izpostavljen naš gospodarski položaj in prizadevanja za uskladitev porabe z realnimi možnostmi ter vloženih mnogo naporov vseh frontnih delov za uresničitev stabilizacijske politike. Težki pogoji gospodarjenja v celotnem letu 1981 so se kazali zlasti pri pomanjkanju reprodukcijskih materialov, pri čemer so vedno bolj prihajale do izraza omejitve iz deviznobilančnega in plačilnobilančnega položaja delovnih organizacij v ravenski občini. Kljub težavam pa je rast fizične proizvodnje (9,1 odstotka) in tudi

Levi, desni ...

POMEMBNI LJUDJE VSAK HIP DOSEGLJIVI

V železarni so delavci tozda ETS v decembru montirali sistema klicnih naprav. Ker je železarna velika, telefona pa ni pri vsakem stroju, so večkrat težave, ko koga potrebujemo. Uvedena naprava omogoča, da zelo hitro dokličemo ljudi, pomembne za nemoten potek proizvodnje (če npr. popoldne v mehanični obstoji stroj, dežurni električar pa je na žerjavu in v zmetarni, ga iz mehanične nikakor ne morejo poklicati po telefonu. Odititi morajo do njegove delavnice, pogledati na dežurno tablo, kje možakar je, potem pa mu bodisi tam puste sporočilo ali ga osebno poiščejo — velika izguba časa).

Stroški nabave klicnih naprav segajo v 10 milijonov, a se bodo v primerjavi s hitrim posredovanjem za naprave, ki imajo milijonske vrednosti, zelo hitro izplačali.

Kako sistem deluje?

Napravo sestavljajo posredovalno mesto, centrala z oddajnikom in sprejemniki — PIPSI, ki jih imajo ljudje pri sebi. Sedaj je posredovalno mesto na upravi za vse nosilce sprejemnikov, v letu 1982, po preureditvi dežurne sobe v gasilskem domu, pa bo tam dodatno posredovalno mesto predvsem za vzdrževalce. Na tak način se bo pri večji uporabi klicnih naprav zmanjšala frekvenca pozivov na posredovalno mesto na upravi. Sistem deluje noč in dan. Omogočeno je hitro

in zanesljivo obveščanje, ko gre za motnje v proizvodnji ali celo za poslovne odločitve, saj lahko nosilce sprejemnikov kličemo na katerokoli mesto v železarni ali izven nje (Prevalje, Ravne Strojarska reka, Dravograd). Omogočeno je klicanje dežurnih električarjev, ključavničarjev SGV, energije in dežurnih tovarne ter dežurnih na domu tozda ETS, poleg teh imajo sprejemnike še v kontroli kakovosti, vhodni kontroli, poslovojni delavci in občasno komiteji za SLO.

Kako kličemo?

Primer: Jaka s tel. št. 811 pokliče tel. št. 276 in pove, da želi Ivana. Posredovalec odtipka Ivanovo šifro (št. sprejemnika). Ta dobi poziv prek sprejemnika, ki ga nosi v žepu in se z najbližjega telefona javi na tel. št. 811. Če torej želimo poklicati nosilca sprejemnika, moramo klicati tel. št. 276 in naročiti klicanega.

Naprava je že uspešno preizkušena v bolnici Slovenj Gradec in v Tovarni ivernih plošč Otiški vrh.

Upajmo, da bo tudi pri nas delovala brez problemov, ko imamo žal slabe izkušnje z žigosnimi urami in zračno pošto. Sicer pa je dipl. inž. elektrotehnikovec Franc Rus, ki nam je dal tudi podatke za ta zapis, zagotovil, da so strokovnjaki tozda ETS okvare sposobni sami popraviti.

Z. S.

rast celotnega prihodka (42 odstotkov) zelo ugodna. Pri tem pa je treba poudariti, da je ekonomičnost proizvodnje vseeno padla, saj beležimo porast porabljenih sredstev kar za 45,4 odstotka. Število zaposlenih se je povečalo za 1,6 odstotka glede na december 1980. Majhno število na novo zaposlenih in precejšen porast storilnosti je eden izmed bistvenih pogojev stabilizacije,« je uvodoma dejal **Marko Matkovič**, predsednik OK SZDL Ravne.

Kljub temu pa so za delovne ljudi in občane Mežiške doline še vedno mnoga odprta vprašanja, kot je dejal delegat KK SZDL Trg Prevalje. Odkrito je povedal, da socialistična zveza v preteklosti nije dovolj naredila za bolj uspešno delo krajevne in hišne samouprave na Prevaljah. Poudaril je, da na Prevaljah še vedno nimajo povsod ustanovljenih hišnih svetov in da zaradi tega hišna samouprava ne deluje, kot bi sicer morala pri toliko odprtih vprašanjih. V mislih je imel kurilne odbore, ki po domače, brez vsakršnega znanja organizirajo oziroma skrbijo za ogrevanje stanovanjskih blokov. Na programski letni konferenci so delegati tudi poudarili, da bi mnogo več morali v ravenski občini postoriti potrošniški sveti, ki kljub slabi preskrbi niso preveč delavni in učinkoviti. Dokaj odkrito so delegati spregovorili tudi o drugih težavah in problemih. Tudi o tem, da društvo prijateljev mladine v ravenski občini ne deluje samo zato, ker ne more nikjer dobiti

minimalnih sredstev za normalno poslovanje.

»Kljub temu, da smo že večkrat obravnavali na SZDL in skupščini občine problematiko politike in razvoja obrti in malega gospodarstva v Mežiški dolini, sprejeli stališča in usmeritve, z doseženimi rezultati na tem področju ne moremo biti zadovoljni. Ugotovljamo namreč, da se v razvoj te dejavnosti vse premalo vključujejo krajevne skupnosti, predvsem pa organizacije združenega dela. Učinkovitejšo rast malega gospodarstva in obrti lahko pričakujemo le, če bodo OZD v ravenski občini pripravljene nuditi več dela tej dejavnosti in pomagati pri načrtovanju nadaljnjega razvoja, s tem da bodo odstopile del tistih svojih dejavnosti, ki ne spadajo direktno v njihov delovni proces, so pa lahko pomembna veja drobnega gospodarstva in obrti. Predvsem z ustreznimi programi in z zagotovljenim delom v malem gospodarstvu bomo lahko tudi v ravenski občini veliko prispevali k možnostim dodatnega zaposlovanja delavcev, popestrili bi lahko uslužnostno obrt, obenem pa zagotovili sovlaganje v razvoj malega gospodarstva našim delavcem, zaposlenim na začasnem delu v tujini in jim omogočili hitrejšo vrnitev domov,« je poudaril tov. Matkovič.

Tudi na področju stanovanjske izgradnje v ravenski občini ne gre brez težav. Rečeno je bilo, da v vseh krajevnih skupnostih Mežiške doline razen v mežiški nimajo urejenih zazidalnih načrtov. Zato je tudi toliko črnih gradenj,

so poudarili delegati. Vse preveč pa v ravenski občini posegajo z gradnjo na rodovitne kmetijske površine, kljub temu da je po dolini še precej drugih nerodovitnih.

Precejšnjo pozornost pa so delegati posvetili minulemu evidentiranju možnih kandidatov za letošnje volitve. V zvezi s tem je konferenca tudi sprejela konkretna stališča in usmeritve.

»Volitve v nove delegatske skupščine, ki so pred nami, nam narekujejo zaradi kontinuitete dela že v sedanjem obdobju sprejem osnovnih opredelitev za obravnavo in reševanje ključnih nalog in problemov, ki jih bo potrebno rešiti v delegatskih skupščinah in se do njih politično opredeliti v družbenopolitičnih organizacijah. Zato tudi predlagamo konferenci nekatere ključne usmeritve našega dela za leto 1982, da bi tako v družbenopolitičnih organizacijah

lahko obravnavali usmeritve in politična izhodišča za samoupravne odločitve v delegatskih skupščinah.

Ena od poglavitnih nalog je v tem času tudi oblikovanje takih predlogov kandidatnih list iz množice evidentiranih kandidatov, ki bodo zagotavljale ob demokratičnem kadrovskem postopku v vseh temeljnih sredinah možnost vključevanja najbolj delavnih, predanih in perspektivnih kadrov od najodgovornejših funkcij, do vodij delegacij in delegatov. Pri tem pa bomo morali veliko skrb posvetiti tudi izobraževanju delegatov, da bodo lahko izvrševali delegatske funkcije,« je še pripomnil Marko Matkovič.

Povejmo še, da so delegati za predsednika OK SZDL Ravne na Koroškem ponovno izvolili Marka Matkoviča in za sekretarja Konrada Bezjaka. F. Rotar

Iz naših krajev

KS ČRNA NA KOROŠKEM:

ČRNA — ČETRTE NAJLEPŠI KRAJ V SLOVENIJI

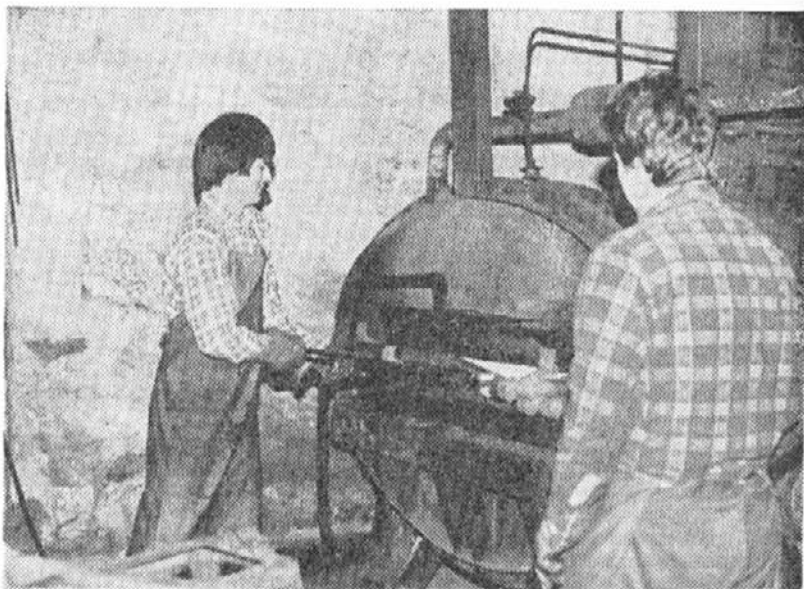
Zadnje dni lanskega leta so člani sveta krajevne skupnosti razpravljali o realizaciji plana KS za leto 1981. Sprejeli so smernice za leto 1982, okvirno pa tudi samoupravni sporazum o medsebojnih pravicah in obveznostih med KS Črna, Žerjav in delovno skupnostjo. Denimo, da bo ta samoupravni sporazum osnova za drugo fazo samoupravnega preoblikovanja krajevnih skupnosti v ravenski občini, saj bo preoblikovanje povsem zaključeno šele po ustanovitvi skupne strokovne službe za vse krajevne skupnosti.

Januarja pa bodo člani sveta črnjanske krajevne skupnosti že morali z vso resnostjo sestaviti oz. osvojiti predlog plana KS Črna za leto 1982, saj bo plan povsem drugače sestavljen, kot v preteklosti, predvsem zaradi skupnih potreb KS Črna in Žerjav, pa tudi zaradi vzdrževanja črnjanskega kulturnega doma in drugih družbenih objektov. Črnjanska krajevna skupnost bo namreč morala v tem letu največ sredstev

nameniti za normalno obratovanje in vzdrževanje kulturnega doma. Kot kaže, bo zaradi tega krajevna skupnost mnogo manj lahko postorila za lepši videz Črne in drugih zaselkov.

Sicer pa bodo v tamkajšnji krajevni skupnosti že januarja stekle aktivnosti oz. priprave na letošnje skupščinske volitve. V vseh vaških skupnostih in zaselkih bo namreč krajevna skupnost organizirala širše razprave, na katerih bodo krajsani spregovorili o kandidatih, pa tudi o samoupravnem sporazumu o ustanovitvi delovne skupnosti za KS Črna in Žerjav. Vse aktivnosti, ki jih bosta v tem letu skupaj morali organizirati obe krajevni skupnosti, bo usklajeval poseben koordinacijski odbor, ki že deluje.

Poročali smo že, da je v preteklem letu tudi Črna na Koroškem sodelovala v tekmovanju za najlepše urejen in privlačen kraj v Sloveniji. Povejmo, da so Črnjani v tem tekmovanju zasedli četrto mesto, ki ga niso zasedli samo z lepim videzom Črne, ampak tudi s prizadevnim delom turističnega društva Črna in tradicionalnim koroškim turističnim tednom, saj ta turistična, kulturna in športna prireditev nima primere v Sloveniji, je povedal **Stanko Kordež**, tajnik KS.

Zabavno

KS MEŽICA:**HIŠNI SVETI POVSOD
USTANOVLJENI**

Medtem ko so v nekaterih krajevnih skupnostih ravske občine imele nemalo težav pri ustanavljanju hišnih svetov, v meziških podobnih težav niso imeli. Ernest Logar, predsednik skupščine KS Mežica je povedal, da imajo v Mežici povsod ustanovljene hišne svete, vendar vsi niso enako delavni. Tudi v Mežici namreč ugotavljajo, da hišni sveti še ne opravljajo povsem svoje funkcije, saj se vse preveč zanjajo le za svoje težave in interese, medtem ko jim je malo mar za težave kraja. Ugotavljajo tudi, da se hišni sveti še vse premalo ukvarjajo s hišno svetlobo, ki so zaradi objektivnih vzrokov izpadle v preteklem letu. Sicer pa so na 3. redni seji sveta krajevnih skupnosti člani ugotovili, da so se vsi organi krajevnih skupnosti resno lotili svojega dela. Napredek pa je opazen tudi na področju ureditve krajevnih skupnosti, ki je povedal Tone Ranc, predsednik sveta KS.

Kot prejšnjo zimo, imajo Prevaljčani nemalo težav tudi v tem času zaradi pomanjkanja kurilnega olja, saj kurilnice ne morejo obratovati s polno paro. Tov. Ranc je dejal, da so nekateri bloki bili slabo ogrevani že decembra. Kot kaže, pa ne bo nič bolje v januarju in februarju. Prevaljčani zato komaj čakajo, da bo stekla akcija ureditve plinovoda iz ravske železarne do Prevalj.

KS HOLMEC:**ZAOSTALOST PREVEČ
PRISOTNA**

V tej obsejni krajevni skupnosti danes živi le okrog 600 prebivalcev, in sicer v zaselkih Lokovica, Dolga Brda, Belšak in Poljana.

»Največ negotovanja in nezadovoljstva je ta čas med našimi krajinami, predvsem zaradi slabih lokalnih cest, saj so vse makadamske, nepravilno speljane in nevdruževane. Še največ pa morajo potrpiti prebivalci zaselka Rudnik, saj ti že nekaj časa morajo uporabljati slabo pitno vodo, ki jo morajo pred vsako uporabo celo prekuhati. Čeprav je bilo v programu bivše prevaljske krajevnih skupnosti zapisano, da naj bi na Holmecu v preteklem letu uredili avtobusno postajališče in obračališče, od tega ni bilo nič. Prav tako ni bilo skrajnejših postorjenega za lepši videz ob meji. Poglejte, tik ob mejnem prehodu Holmec že leta kazijo okolje stara razpadajoča osnovna šola, ki bi jo morali že zdavnaj porušiti. Nič lepši videz pa ne daje tudi hlev, ki je last prevajlskega Stavbenika, je uvodoma dejala Mira Gerdej, tajnica KS Holmec.

Na Lokovici, le nekaj metrov vstran od regionalne ceste, ki povezuje Meziško dolino z mednarodnim mejnim prehodom Holmec, prevajlsko komunalno podjetje že nekaj let odlaga odpadke iz vseh krajev Meziške doline. Prav smrad in gost črn dim, ki se neusmiljeno dvigata iz neurejene smetne jame že lep čas spravljata v zelo slabo voljo tamkajšnje krajanje, ki imajo stanovanjske hiše tik ob smetnji. Tov. Gerdej je povedala, da je

najhuje takrat, ko Lek, TOZD Dren, pripelje odpadke zdravil, ki jih tod zažgejo.

Se pa nedvomno lahko Holmska krajevna skupnost pohvali z dobro krajevno samoupravo, medtem ko se ta čas ne more z delom mladih. Mnogo več bo morala v prihodnje postoriti tudi pri kulturnem in družabnem življenju, saj so bili krajanje teh obmejnih zaselkov še pred zelo uspešni na kulturnem področju.

KS TRG PREVALJE:**PREVALJČANE ZEBE
— REŠITEV PLINOVOD**

V tej krajevni skupnosti so v plan KS za leto 1982 zapisali, da bodo v prvi vrsti poskušali realizirati vse tiste postavke, ki so zaradi objektivnih vzrokov izpadle v preteklem letu. Sicer pa so na 3. redni seji sveta krajevnih skupnosti člani ugotovili, da so se vsi organi krajevnih skupnosti resno lotili svojega dela. Napredek pa je opazen tudi na področju ureditve krajevnih skupnosti, ki je povedal Tone Ranc, predsednik sveta KS.

Kot prejšnjo zimo, imajo Prevaljčani nemalo težav tudi v tem času zaradi pomanjkanja kurilnega olja, saj kurilnice ne morejo obratovati s polno paro. Tov. Ranc je dejal, da so nekateri bloki bili slabo ogrevani že decembra. Kot kaže, pa ne bo nič bolje v januarju in februarju. Prevaljčani zato komaj čakajo, da bo stekla akcija ureditve plinovoda iz ravske železarne do Prevalj.

KS LEŠE:**GLAVNI NAČRT
ZA VRTEC**

Decembra je KS Leše končno le dobila lokacijsko dovoljenje, na podlagi katerega bodo že zimo lahko v Marlesu naredili glavni načrt za novi leški otroški vrtec, ki ga naj bi pričeli graditi spomladi.

Kot smo že poročali je HPH podjetje iz Titovega Velenja jeseni pričelo rekonstruirati leško cesto. Kljub prizadevanjem Velenjčani dela niso povsem končali. Do konca novembra so uspeli zgraditi nov betonski most pri Tratniku, razširiti cesto na 5 metrov, urediti cestno kanalizacijo in namestiti nekaj varnostnih ograj. Niso pa uspeli urediti bankin, povsod namestiti varnostnih ograj in razširiti še preostale tri mostove, je razložil Gregor Burjak, tajnik leške krajevnih skupnosti.

KS TRG RAVNE NA KOROŠKEM:**SO DOBRIJE
RES ODREZANE?**

»V zaselkih Dobrije, del Tolstega vrha in Koroški Selovec se že dalj časa srečujemo s precejšnjimi odprtimi vprašanji. Največ težav imamo zaradi slabo urejenih cest, predvsem ceste, ki povezuje Dobrije s Tolstim vrhom. Sicer pa imamo Dobričani občutek, kot da smo odrezani od sveta. Nimamo niti enega telefona. Precejšnje težave pa imamo tudi pri gledanju obeh programov ljubljanske televizije, saj je na Dobrih zelo slab sprejem,« je razložil Franc Potočnik, predsednik vaške skupnosti Dobrije.

Čeprav se je zaradi neurejenega avtobusnega postajališča na Dobrih že pripetilo nekaj prometnih nesreč, saj morajo potniki na prihod avtobusa čakati kar na cestišču, bivša KS Ravne zaradi pomanjkanja sredstev tega po-

stajališča ni uredila. Zato so Dobričani ponovno zahtevali, da se uredi to postajališče.

KS STROJNSKA REKA:**USTANOVLILI VAŠKO
SKUPNOST STROJNA**

Na željo Strojancev je decembra KS Strojnska reka ustanovila novo vaško skupnost Strojna, ki jo bo vodil predsednik Pavel Štaudekar. Strojanci namreč menijo, da bodo organizirani dosti

lažje reševali mnoga odprta vprašanja. Tako naj bi si že v letu 1982 uredili cesto od Plaza do Grma, v dolžini 2 kilometrov. Za ureditev te ceste bo ba- je sredstva prispevala ravska komunalna skupnost.

Že v tem letu pa naj bi na Strojni več postorili tudi za lepši videz tega kmečkega zaselka. Strojanci so se dogovorili, da v prihodnje ne bodo več odpadke odlagali po gozdovih, ampak si bodo uredili smetno jamo. Nabavili pa naj bi tudi kontejner, je razložil Jože Čas, predsednik sveta KS Strojnska reka.

F. Rotar

ZAKAJ (NE) HODIMO NA PROSLAVE

Za velike praznike so običajno tudi proslave. Že dolgo obisk teh prireditelj ni zadovoljiv. Polprazne dvorane ne izpričujejo le naše odsotnosti, dajo tudi slutiti, zakaj je tako. A da ne bodo sodebne na pamet, smo vprašali sodelavce, zakaj oni hodijo ali ne hodijo na proslave, če ne, kakšne bi morale biti, da bi. Odgovorili so tako:

Barbara Sušnik, socialna delavka: »Ne hodim na proslave ob dnevu OF, dnevu republike, dnevu JLA. Ne zanimajo me. Hodim pa na druge kulturne prireditve kot so otvoritve slikarskih razstav, kot študentka sem hodila v gledališče in na koncerte.«

Ivanka Prisan, sekretarka za delo z delegacijami: »Hodim na proslave v svoji krajevni skupnosti največ zaradi sina, ki sodeluje v takšnih prireditvah.«

Jože Roženičnik, dipl. oec.: »Če imam čas, grem. Morale bi biti bolj pester, morda tudi več sodelovanja občinstva. Preveč se ponavljajo iste stvari, premalo je razlik med proslavo in proslavo. Bolj bi morali poudarjati politične in gospodarske uspehe sedanjosti, ne samo preteklost. Preveč se naslanjamo na staro.«

Miroslav Paškvan, inž. elektrotehnike: »Slabo je, ker največkrat zvemo šele zadnjih pet minut, da se kaj pripravlja. In za koga sploh so? Ni učencev, ni dijakov, ni učiteljev. Zadnja proslava, ki je bila na Ravnah ob dnevu JLA je bila klavrna. Ni se vedelo niti kdaj je začel in kdaj konec.«

Na Ravnah ne premoremo ustreznega prostora za take pri-

reditve. Človek bi rad videl več pionirjev, mladincev in delavcev na odru, ne pa da dva nekaj bereta. Ne delajmo proslav zaradi proslav! Imamo sposobne ljudi, male Mozarte, literate in druge, ki bi lahko ponudili kaj bolj-šega.«

Anica Kos, strojnik v acilenski postaji: »Redno se ne udeležujem proslav, tiste, ki se jih, se mi zdi dobro in tudi sicer bi bilo prav, da se takih reči udeležujemo.«

Neva Šimenc, knjigovodja mehanskih obratov: »Večkrat je tako, da se prepozno zve, človek pa si že drugače razporedi čas. Proslav se redko udeležim. Zelo rada pa grem v vrtec, tam znajo te reči pripraviti res lepo, zanimivo in pristrčno.«

Stanislav Brieman, varnostni inženir: »Razlogi za slab obisk so lahko objektivni — prezasedenost z delom, oddaljenost od kraja prireditve (zbuga časa, stroški prevoza), pri bližnjih je najbrž nezainteresiranost ali kakšno delo, ki določi vrstni red. Sam hodim na proslave, seveda ne na vse, vedno pa gre kdo od družine. Ne gre za to, da bi ocenjevali, kaj in kako je bilo na prazničnih proslavah, gre za zavest in dolžnost, da se jih udeležujemo.«

Ivica Žnidar, vodja analiz in planov: »Hodim bolj za kot ne. Večinoma so dobro pripravljene.«

Janez Pačnik, dipl. oec.: »Če morem, se udeležim. V večini primerov so dobro pripravljene, saj je pri nas ljubiteljska kultura tako razvita, da je s tem zagotovljena določena kvaliteta.«

Z. S.

POSTANITE ČLANI KNJIŽNIC

Spoštovani bralci!

Večina slovenskih knjižnic je že pred več kot desetimi leti opustila zamudno pobiranje izposojnine in uvedla letno članarino. S tem so odpravile vrsto zamudnih administrativnih opravil, pocenile in poenotile poslovanje v knjižnični mreži in omogočile vsem bralcem enake možnosti ob izposoji. Letos smo se za to spremembo odločili tudi v Koroški osrednji knjižnici. Veljati je začela s 1. januarjem 1982.

Uvedli smo tri vrste članarin, in sicer:

- a) za pionirje, šolsko mladino in redne študente (cena za leto 1982 bo 50 din),
- b) za odrasle člane — posameznike (cena za leto 1982 bo 100 din) in
- c) za kolektivno včlanjene družine (cena za leto 1982 bo 150 din).

Z zadnjo — družinsko izkaznico si bodo lahko izposojali gradivo vsi člani skupnega gospodinjstva, s prvo in drugo pa le lastniki izkaznic.

Prehod na članarino in višino članarin sta odobrila svet družbenih predstavnikov Koroške osrednje knjižnice in skupščina Kulturne skupnosti Ravne na Koroškem. Prepričani smo, da boste tudi bralci razumeli smotrnost te spremembe in jo boste z razumevanjem sprejeli.

URNIK							
KNJIŽNICA	Dan in ura						
	PO	TO	SRE	ČE	PE	SO	NE
Koroška osrednja knjižnica Ravne	7-19	7-19	7-19	7-12	7-19	7-14	-
Pionirska knjižnica Ravne	14-18	14-18	10-12	14-18	14-18	-	-
Knjižnica Prevalje	15-18	-	15-18	-	-	9-11	-
Knjižnica Mežica	-	13-20	-	-	13-20	-	-
Knjižnica Črna na Koroškem	-	15-17	-	-	15-17	-	-
Knjižnica Kotlje	-	17-18	-	17-18	-	-	-
Knjižnica Strojnska Reka	-	-	-	-	16-18	-	-
Knjižnica Leše	-	-	-	-	16-17.30	-	-
Knjižnica Sentanel	-	-	-	16-17	-	-	9-10
Knjižnica Zerjav	-	-	16-18	-	-	-	-
Knjižnica Podpeca	-	-	-	-	-	-	10-11

Člani knjižnice boste lahko postali vsi občani, ki stalno ali začasno stanujete na območju štirih občin Koroške krajine. Članarino boste praviloma plačali ob prvem obisku knjižnice v letu 1982, ko boste prejeli ustrezno izkaznico.

Izposoja v knjižnicah naglo narašča, lahko pa bi še hitreje, če bi se knjižni fond naših knjižnic hitreje obračal. To pa je odvisno predvsem od vas, dragi bralci, od tega, kako hitro vračate prebrane knjige. Prav v nepotrebnem zadrževanju prebranih knjig doma so naše največje »notranje rezerve«.

Naj vas zato ob tej priložnosti opozorimo na nekatera osnovna pravila:

- ob izposoji boste morali vsakokrat pokazati potrjeno izkaznico z vpisano letno članarino
- hkrati boste lahko imeli doma največ pet knjig ali revij
- knjige si boste lahko izposodili za največ mesec dni, revije pa le za teden dni.

Če boste po mesecu dni izposojeno gradivo še potrebovali, boste lahko izposojevalni rok podaljšali, vendar le dvakrat, to pa samo v primeru, če gradiva ne bodo potrebovali drugi bralci. Izposojevalnega roka za revije ne bo mogoče podaljšati.

Bralce, ki gradiva ne bodo redno vračali, bomo opominjali in jim zaračunavali ustrezno zamudnino.

Prav iskanje teh zamudnikov, pisanje opominov in odpošiljanje le-teh pa zahteva ogromno časa, ki bi ga knjižnični delavci lahko koristneje uporabili za tekoče delo, in kar precej stane. Zato prosimo bralce, naj ravnajo tako, da drugim uporabnikom knjižničnega gradiva ne bo treba predolgo čakati nanj.

Koroška osrednja knjižnica
Studijska knjižnica — Ravne na Koroškem

VINO, SRAJCE, KNJIGE

Pravde o (pre)dragih knjigah ne bomo nikoli dognali. Cene jim rastejo enako hitro kot tekstilu, tehničnim artiklom in hrani, ker so izenačene s predmeti porabe. Država jih ne dotira kot npr. v deželah vzhodnega socializma (dotacije kulturne skupnosti Slovenije so premajhne, da bi vplivale na ceno), žepne izdaje, ki na Zahodu pomenijo poceni knjigo, imajo pri nas mnogo preizkušene naklade, da bi z njimi dosegli pocenitev. Če se torej dražijo papir, elektrika, tiskarske barve pa če se višajo plače delavcem v tiskarnah in založništvu ter avtorski honorarji, se vse to pač mora poznati pri cenah knjig.

Velja pa za knjige ista resnica kot za vse druge predmete človekovih želja in potreb: kar zelo potrebujemo ali si silno želimo, to s časom tudi kupimo. Če namreč radi kaj popijemo, nam ni težko odšteti v trgovini sedem jurjev za steklenico vina, v gostilni pa še več. Če potrebujemo novo srajco pač plačamo potrebnih 60—80 tisoč.

Med 100 (vino) in 600 (srajca) dinarji pa je cena večine knjig, ki jih ponujajo naše založbe. Nizke cene so res vezane s starejšo letnico izida, toda koga le moti, če ima npr. Shakespeara, Moliera, Dostojevskega ali Platona z letnico 1970 namesto 1981?

Zato pavšalno pritoževanje nad dragimi knjigami drži kot vse, kar je pavšalno, bolj pa ne. Za dokaz nekaj zares poceni in zares dobrih knjig iz zaloge Slovenske Maticice v Ljubljani:

Mira Mihelič: Otrok in struga, 100 din

Juš Kozak: Pavlihova kronika, 100 din

Izidor Cankar: Leposlovje-Eseji-Kritika I., II., 200 din

Kmečki upori v slovenski umetnosti, vez., 125 din

Pavle Zidar, Legenda, br., 50 din

Henri Bergson: Eseji o smehu, 163 din

David Hume: Raziskovanje človeškega razuma, 125 din

G. W. Leibnitz, Filozofski spisi, 250 din

Shakespeare: Dober konec vse povrne, 17,50 din

Shakespeare: Troilus in Kresida, 17,50 din

Goethe-Albrecht: Torquato Tasso, 22 din

Tone Seliškar: Pesmi pričakovanja, 100 din

Oton Zupančič: Med ostrnicami, 225 din

M. Kolar

ZA SPOMINSKO KNJIGO

Po naključju mi je prišla v roke spominska knjiga neke deklice. Brez misli in pričakovanja sem zalistala po njej. Rožice, da se jih naštetih več kot sto, in srčkov več kot štirideset, račke, srnice, figure iz risank in vlepljene slike, izrezane iz kičastih razglednic in čestitk dopolnjujejo zapisi (istih se spominjam izpred več kot desetih let iz spominskih knjig sošolk), ki jih nekaj citiram:

Spominjaj se uric, spominjaj se dni, ko skupaj sva guli šolske klopi.

Če ti spominček ni všeč, vrži ga v peč. Ko bo spominček gorel, bo tebe srček bolel.

Pridnost, poštenost sta sestrici dve, jaz sem pa tretja, ki veselje ti delam, le to ti želim, ljubi ga le ljubi, brez ljubezni ni za živet!?

Kadar lažeš, laži spretno, skrivaj... Kadar ljubiš, ljubi zvesto in odkrito.

Prihodnost, poštenost sta sestrici dve, ki ena brez druge živeti ne sme.

Res je lep mladostni svet, a ne daj mu dekletu ti verjet. Sredi najlepših livad skriva se strupeni gad.

Bodi pridna in vesela, da te bo mamica rada imela, da bo rekla očka tvoj. T. ti si srček moj!

Srce moje i tvoje u ljubavi stoje i ničeg se ne boje. Nek ti

ova srca vele koliko te moje srce želi !!

Poljubček, cekinček, po zraku leti, tam se ustavi, kjer T. živi.

Ko tako knjigo prelišta do konca (proizvajalec jo je lepo okrasil z zlatim odtisom raček na jezercu, s sončkom in rožicami na platnicah) pomisliš: ali ti otroci res nimajo nobene svoje misli, nobene svoje risbe v sebi? Vse prepisano, vse prerasano. Ni nikogar, da bi jim povedal, kako si s takim početjem jemljejo lastni obraz, ni nobene take ure v šolah, da bi govorili tudi o tem? Smemo biti tako brezbržni do otrok, ki bodo jutri stali za govorniškim odrom, za stroji?

Neznanje pravopisa, ki ga ti zapisi odkrivajo, je morda celo simpatično, a ta kič in to malo plagiatorstvo, ki ga dajejo v spomin s svojim podpisom — to žalosti.

Nimamo za vsakogar dobre, iskrene misli, vendar obstajajo Zlata pravila življenja, Biseri modrosti, Francoski moralisti, Teofrastovi Značajji, Pregovori in reki na Slovenskem... Le da teh misli in modrosti, ki so nastale po dolgem razmišljanju ali pa so zrasle iz izkušnje in bile neštokrat potrjene, preden so bile zapisane — ne podpisujemo za svoje.

Z. Strgar

REKREACIJA IN ŠPORT

SMUČARSKI KLUB FUŽINAR V SEZONI 80/81

Osnovni podatki: SK Fužinar goji v glavnem alpsko smučanje. Steje 112 članov tekmovalcev od mlajših cikelnov do mladincev, 6 aktivnih trenerjev, 4 pomožne in enega poklicnega — Jaka Waitla.

Dejavnost: Smučarji so začeli vaditi že 15. avgusta 1981 po skupinah vsak dan po 2—3 ure, najboljši pa so imeli v okviru občinske selekcije nekaj treningov v avstrijskem Kaprunu. (V 15-člansko občinsko vrsto daje Fužinar 10 smučarjev). Zdaj potekajo treningi vsak dan po starostnih in kvalitativnih skupinah na Ošvenu, avstrijski Pecl in Pohorju. Ker sta dva kombija za prevoz malo, so naročili še tretjega.

SK Fužinar ima to sezono pet reprezentantov. To so: Boris Maklin, Alojz Potočnik, Dušan Zagar, Darjan Čekon in Matjaž Kostanjevec. Ker je nekoli slavno ravensko žensko smučanje (Fanelova, Tevževa) le še spomin, so letos začeli s skupino deklet čisto od kraja pod vodstvom trenerja Stoparja.

Ker na Koroškem ni primernih prog, lahko SK Fužinar prireja le slalom na Ošvenu. Letos bo pri nas skupno 7 tekmovalj, od tega dve regijski, republiško prvenstvo za mlajše mladince in mladinke, FIS tekmovanje za člane v slalomu, tekmovanje Coca-cola in dve v okviru republiškega pokala.

V klubu imajo 64 smučarskih sodnikov, ki se aktivno vključujejo v pri-

reditve, bodo pa priredili sodniški tečaj in pridobili še nove.

Tekmovanja potekajo po koledarju smučarske zveze vsako soboto in nedeljo. Treba je poudariti posluš željezarne za to, da dobijo trenerji v sezoni od 12. ure naprej prosto in se lahko posvetijo treningu, po potrebi pa dobijo prosto tudi ob delovnih sobotah.

Med slovenskimi klubi spada SK Fužinar k močnejšim, posebno pri mlajših in starejših pionirjih. Ima tudi precej močno mladinsko ekipo, od katere pričakuje, da se bo prebila do članske B reprezentance.

Velika težava na poti v kvalitativni vrh je dejstvo, da na Ravnah ne le ni športne šole kot npr. v Škofji Loki, ampak tudi ne športnih razredov in zaenkrat še ne možnosti, da bi kvalitativni športniki, ki morajo veliko časa nameniti treningu, lahko v šoli opravljali izpite. Brez resnega dogovora v to smer tudi ne bo napredka prav k vrhu.

Pri SK Fužinar obstaja tudi sekcija za teke, ki ima svoj odbor in dela samostojno. Njeni člani tekmujejo večkratoma na regijskih tekmovaljih.

V zadnjem času se pojavljajo tudi skakalci, ki se želijo organizirati v lastno sekcijo. Tem željam sta za zdaj na poti dve težavi: potrebna dodatna sredstva in dejstvo, da je bila kot občinsko središče za skoke določena Črna, kjer so nekoli dobro delali, zdaj pa je dejavnost zamrla.

(Podatke za ta zapis je dal predsednik SK Fužinar tov. Anton Navodnik.)

RAVNE 82

Ker tudi športna dejavnost poteka v znamenju varčevanja, je izvršni odbor SD Fužinar posebej obravnaval tradicionalno mednarodno plavalno prireditev, ki letos nosi ime RAVNE 82 in bo na DTK 16. in 17. januarja.

IO je ugotovil, da je treba prireditve, ki je sprejeta v koledar evropske plavalne zveze, obdržati predvsem zato, ker vzdržuje stike koroškega plavanja s kvalitetnimi tujimi klubi. Hkrati pa je zahteval strogo upoštevanje načela recipročnosti. To pomeni, da vsi klubi sami nosijo stroške udeležbe, zmanjšane le za število naših plavalcev (okoli 4), ki se udeležujejo tekm v tujini.

Zato so bili letos vabljeni iz tujine le klubi, s katerimi ima PK Fužinar že dolgoletne koristne stike: Darmstadt in Freiburg iz ZRN, Sportiva Sturla in Trento iz Italije, Glyfada iz Grčije, iz Avstrije pa razen Mödlinga še obmejni klubi iz Celovca, Velikoveca, Wolfsberga, seveda pa tudi domači klubi.

Zanimanje za prireditev je veliko, zaradi razširjenega bazena pa bodo letos prišli na svoj račun vsaj delno tudi gledalci.

veliko snega. Na TV ekranih pa se ta čas že merijo in potegujejo za točke v svetovnem pokalu naši najboljši smučarji: Križaj, Strel, Kuralt, Franko... in še drugi. V naš studio smo povabili tov. Romana Hölzla, nekdanjega tekmovalca smučanja, sedaj trenerja smučanja pri smučarskem klubu Fužinar in učitelja telovadbe na naši šoli.

Prosili smo ga, da nas je z nekaj odgovori popeljal v svet smučanja.

»Kdaj ste si nadeli smučke?«

»Smučati sem pričel s štirimi leti.«

»Kdo je bil vaš prvi učitelj smučanja?«

»Pri prvih korakih mi je pomagal oče, v klubu pa trener Jaka Waltl.«

»Kdaj ste se vključili v smučarski klub?«

»Ze s šestimi leti.«

»Koliko let ste smučali in kje?«

»Tekmoval sem 16 let. V tem času sem bil v vseh pomembnejših jugoslovanskih smučarskih središčih, zunanaj naših meja pa v Franciji, Italiji, Švici, ZR Nemčiji, Avstriji, na Češko-slovaškem, v Romuniji, Bolgariji, Grčiji, Turčiji in celo v Libanonu.«

»Kdaj ste dosegli svoj prvi večji uspeh?«

podaril? Kaj menite o našem predlogu?«

»Zamiseln je odlična, le uresničiti jo je treba čimprej.«

»Bližajo se zimske počitnice. Ali bo tudi letos poskrbljeno za tiste, ki bi se v tem času radi naučili smučati? Kako?«

»Kot vsako leto, bodo tudi letos organizirali v času zimskih počitnic začetni smučarski tečaj. Tečajji bodo na Poseki, vodil pa jih bodo strokovno usposobljeni vaditelji in učitelji smučanja.«

»Kot trener smučanja imate veliko prakse z delom na snegu. Kaj bi priporočali vsem, ki se včasih preveč korajžno spuščajo po belih strminah?«

»Priporočal bi predvsem to, da na smučišču niso sami. Vožnjo morajo prilagoditi svojim sposobnostim in znanju smučanja, vremenskim razmeram in ostalim smučarjem. Spoštovati morajo predpise o redu in varnosti na smučišču, saj so v nasprotnem primeru lahko odstranjeni s smučišča ali celo kaznovani.«

»Najlepša hvala za razgovor! Pri vašem delu z mladimi smučarji-tekmovalci pa vam želimo veliko uspehov!«

(S tovarišem Hölzl Romanom so se pogovarjali člani novinarsko-dopisniškega krožka Osnovne šole Prežihovega Voranca Ravne na Koroškem.)

Snežna žena

lahko opravili še več vzponov. V tem času sta bila Tone Maklin (AO Mežica) in Igor Ježovnik v kanjonu Velike Paklenice in ponovila nekaj težjih smeri: Karabore, Raz za kladivce, Desni kamin in Klin.

Vojko Kaker

NEKATERI UCENCI OS PREŽIHOVORANC SO O SMUČANJU POGOVORILI...

Zapadel je sneg. Prek šolskega radia so sporočili veselo novice: »Training na Ošvenu!«

Veseli smo se s kombijem odpeljali do cilja. Potepali in pripravili smo progo za trening. Nekajkrat smo se še peljali, nato pa smo se vrnili v dolino.

Hinko, 4. razred

Oktober smo trenirali tri dni v Kaprunu v Avstriji. Dan smo preživeli takole:

jutranja telovadba, zajtrk, priprava na smučanje. Do kosila na snegu, nato počitek. Popoldne suhi trening. Po večerji smučarski sestanek; pogovorili smo se o delu, nato pa sladko spanje.

Barbara, 4. razred

Na klubskem prvenstvu, ki je bilo marca na Ošvenu, sem dosegel prvo mesto. Bil sem srečen. Rad smučam in hodim na treninge.

Simon, 5. razred

Tekmovali smo na Golteh. Čeprav na tekmi nisem dosegel preveč dobrega rezultata, sem bil vesel, da sem sploh lahko sodeloval. Peljal sem se tudi z gondolo in občudoval pokrajino.

Roland, 4. razred

Treniram pri smučarskem klubu Fužinar. Treninge obiskujem redno. Poleti treniram v telovadnici, pozimi pa na snegu. Hodim na razna tekmovalna. Na tekmah še ne dosegam dobrih rezultatov. Želim pa si, da bi tudi jaz stopil kdaj na tekmovalno stopničko.

Matej, 4. razred

Smučanje je šport, ki navdušuje stare in mlade. Tudi jaz zelo rad smučam, zato si želim, da bi bilo letošnjo zimo čimveč snega in urejenih smučišč.

Aleksander, 4. razred

V 2. razredu sem se vpisala v smučarski tečaj, ki je bil v zimskih počitnicah. Trajal je teden dni. Ob koncu tečaja je bilo tekmovalje. Na tekmovalju sem izpuščala vratca, zato sem bila diskvalificirana. Bila pa sem vseeno zadovoljna, saj sem prvič prevozila strmino, ki sem se je prej tako bala. Naučila sem se smučati. Zato pa hajdi na smučarski tečaj, komur še ne gre po belih strminah!

Dominka, 7. razred

SLOGA Z OPČIN POBRATENA S FUŽINARJEM

20. decembra 1981 sta Jože Borštnar in Josip Grgič podpisala listino o pobratenuju SD Fužinar in SD Sloga z Opčini pri Trstu.

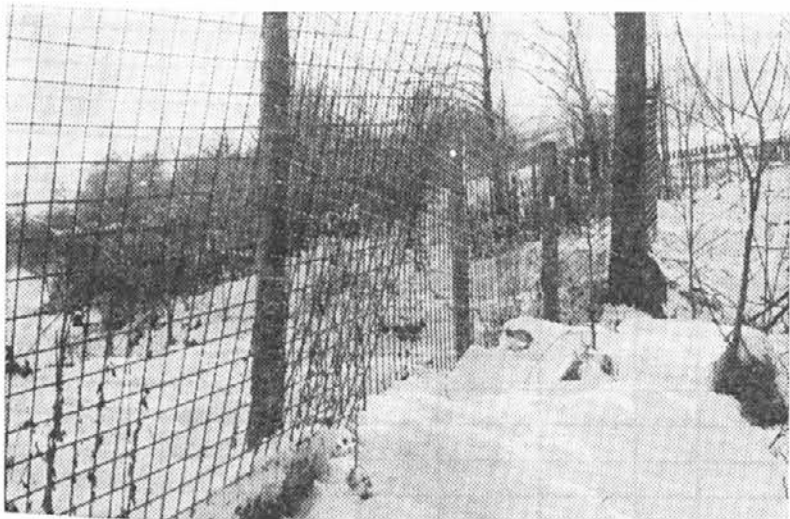
Tako je utrjena še nova pot sodelovanja med zamejsko in osnovno organizacijo iz matične domovine.

ALPINIZEM

Od 26. oktobra do 3. novembra so imeli alpinisti AO Ravne tabor v Omišju. V stenah omiške Dinare in Poljičke planine so opravili 26 vzponov. Preplezali pa so tudi pet prvenstvenih smeri:

- Ribiška (Zalig — Lorenci)
- Anzanova (Kaker — Planinc)
- Karuma (Stornik — Planinc)
- Traverza (Kaker — Planinc — Mežnar)
- Posiljena (Spiler — Stornik)

Alpinisti so zadovoljni z dosežki v taboru. Če bi imeli boljše vreme, bi

Da sneg ne uide

FUŽINAR V FINALU JUGOSLOVANSKEGA PLAVALNEGA POKALA

Ko bo ta zapis objavljen, bomo že vedeli, kako se je PK Fužinar uvrstil v finalu jugoslovanskega plavalnega pokala. Ko smo ga pisali, smo bili še pod vtisom velikega uspeha v kranjskem polfinalu, ko je bil Fužinar drugi v Sloveniji in tretji v državi za Triglavom in beograjskim Partizanom, a pred Mladostjo, Primorjem, POSK in Ljubljano. Ker razlike v točkah niso bile velike, so strokovnjaki dopuščali za finale možne uvrstitve od 2. do 5. mesta. Vsekakor pa so naši mladi plavalci dosegli lep uspeh že na polfinalu.

KDO JE ZATAJIL?

17. 12. 1981 smo imele ženske iz delovne skupnosti računovodstvo zmenjeno tekmovalje v odbojki v okviru železarne na Javorniku. Po večdnevem telefoniranju in prepričevanju je naš referentni Jožič Taks le uspelo sestaviti ekipo in celo rezervno smo imele. Tov. Filipčič nas je obvestil, da bomo igrale odbojko proti ženski ekipi iz TOZD industrijski noži in še morda proti ekipi rekreacije.

Zbor je bil malo pred 16. uro na Javorniku. Prišlo pa smo samo me — to je ekipa delovne skupnosti računovodstvo. Razočaranje je bilo veliko, jeze pa tudi nič manj.

Kdo je kriv za to? Težko se dobimo, saj imamo še popoldne dosti dela. Res ne vsak dan, vendar ene danes ni, jutri druga ne more, malokdaj smo vse proste.

V jezli smo zahtevale, da se napiše, da smo ekipa industrijskih nožev premagale s 3:0 — to pa ne bo spremeni ničesar. Igrale smo same med seboj — edino zadovoljstvo pa nam je bilo, da smo skupino, kateri je »pomagal« tov. Filipčič, premagale z 2:1. NS, JT

INTERVJU Z ROMANOM HÜLZLOM

Zimski čas je tudi čas veselja na snegu. Vsi se že vneto pripravljamo na zimske športe, t. j. smučanje, sankanje, drsanje... Skrbno si urejamo opremo in poslušamo vremensko napoved. Radi bi namreč, da bi zapadlo

»Leta 1967 sem bil prvo leto mlajši pionir in sem na prvenstvu SRS zasedel 2. mesto.«

»Vemo, da ste bili zelo uspešen smučar tekmovalce, član državne reprezentance, ki je zastopala našo državo na vseh pomembnih tekmovaljih. Katerega tekmovalja se najraje spominjate? Zakaj?«

»Najraje se spominjam tekmovalja v Libanonu, predvsem zaradi same dežele. Živel smo nekaj dni v Bejrutu, bili smo v zgodovinskem mestu Baalbek, sprejel nas je naš veleposlanik v Libanonu, sama smučišča — le 50 km od morja...«

»Danes ste tudi trener smučanja, vzgojitelj in pripravljate mlade tekmovalce smučanja. Kaj opažate pri svojem delu? Kakšen naj bi bil po vašem mnenju prvi smučar — tekmovalce?«

»Opažam, da se smučanje izredno hitro razvija in širi. Vrhunsko smučanje zahteva celega človeka. Zgodnja selekcija, celoletno načrtno delo in pa seveda finančna sredstva za izvedbo priprav in treningov so prvi pogoj, da lahko pričakujemo dobre rezultate na tekmovaljih. Kakšen naj bi bil pravi smučarski tekmovalce? Imeti mora delovne navade in moralne kvalitete. Deloven mora biti tako na treningih kot v šoli in v okolju, v katerem živi. Biti mora dober tovariš, imeti mora pravičen odnos do družbe in družbene lastnine.«

»Kaj pa drugi? Vemo, da bi še marsikdo rad smučal, vendar je oprema za ta šport precej draga in zato marsikomu nedosegljiva. Kako bi lahko omogočili smučanje tudi tem?«

»V smučarskih centrih in v večjih mestih imajo izposojevalnice smučarske opreme, te žal pri nas ni. Drug način pa je kupovanje rabljene opreme na smučarskih sejnih. Kakšne širše in tvornejše rešitve tega problema pa pri teh cenah opreme žal ne vidim.«

»Razmišljali smo, če ne bi kazalo na naši šoli organizirati sejmja smučarske opreme. Marsikomu so premajhni smučarski čevlji, hlače, bunda, pa tudi smučke so že prekratke. Tu bi jih lahko prodal za nižjo ceno tistim, ki si ne morejo kupiti nove opreme. Morda pa bi se le našel kdo, ki bi kaj

125-LETNICA EVROPSKE DONAVSKE KONFERENCE

Ob 125-letnici evropske donavske konference je izdala skupnost JPTT dve priložnostni znamki:

8,00 din ladja Karlovec
13,00 din Sipinski prekop

Leta 1856 je bil pariški kongres, na katerem je bila med drugimi sprejeta konvencija o razglasitvi Donave za mednarodno reko po načelu svobodne plovlbe ladij vseh držav. Ustanovljena je bila evropska donavska komisija, ki naj bi skrbelo za svobodno plovlbo in čim ugodnejše plovne pogoje.

Izbira motivov in strokovna obdelava besedila za to serijo je delo Miodraga Blagojevića, likovno rešitev pa je dal Dušan Lučić.

Znamke je natisnil Zavod za izdelavo bankovcev v Beogradu v tehniki večbarvnega ofseta v polah po 9. V prodajo so prišle 28. oktobra 1981. Iste dne je bil dan v prodajo tudi priložnostni ovitek oziroma ovitek prvega dne izdaje FDC.

STOLETNA UMETNOST JUGOSLAVIJE — ŽIVALSKI SVET V DELIH LIKOVNIH UMETNIKOV ČLANOV SRBSKE AKADEMIJE ZNANOSTI IN UMETNOSTI

Ob dnevu republike naj bi izdala skupnost JPTT tradicionalno serijo priložnostnih poštinih znamk o temi umetnost, letos z imenom »stoletna umetnost v Jugoslaviji — živalski svet v delih likovnih umetnikov članov Srbske akademije znanosti in umetnosti«. Znamke pa so izšle z enomesečno zakasnitvijo. Na petih vrednostih te serije so prikazana naslednja umetniška dela:

- 3,50 din — Jovan Bijedić — »Tihoožitje z ribo« (zasebna last)
- 5,60 din — Milo Milunović — »Krokar« (zasebna last)
- 8,00 din — Marko Čelebonović — »Ptica na modrem ozadju« (lastnik avtor)
- 10,00 din — Petar Lubarda — »Konj« (zasebna last)
- 13,00 din — Nikola Mašić — »Ovce« (moderna galerija Zagreb)

Grafično je znamke za to izdajo obdelal Andreja Milenković. Fotografija: Vladimir Popović, Beograd. Strokovna obdelava besedila dr. Pavel Vasić. Znamke so bile natisnjene v avstrijski državni tiskarni »Österreichische Staatsdruckerei« na Dunaju v tehniki večbarvne heliografure v polah po 9. Ob dnevu izdaje 29. 12. 1981 je bil izdan tudi priložnostni ovitek oziroma ovitek prvega dne izdaje FDC.

KADROVSKE VESTI

T O Z D - DEL. SKUPNOST	SKLENILI DEL. RAZMERJE			SKUPAJ	FLUKTUACIJA				SKUPAJ	PLAN ŠTEV. DEL.	DEJ. ŠTEV.	% ZAP. INVAL.	ŠTEV. DEL. V POSTOPKU I K
	IZ JLA	IZ ŠOLE	DRUGO		ODPOVED	BREZ ODPOV.	JLA	DRUGO					
JEKLARNA	2		3	5				1	1	357	354	13,5	7
JEKLOLIVARNA										509	523	12,4	18
VALJARNA			1	1	2			1	3	434	439	12,5	14
KOVAČNICA			2	2	3				3	278	285	10,5	4
JEKLOVLEK										104	101	15,8	1
KALILNICA										53	50	16,0	3
ORODJARNA										66	71	1,5	-
STROJI IN DELI	1			1	1			1	2	480	503	8,3	4
INDUSTRIJ. NOŽI			2	2						205	213	12,6	2
PNEVMAT. STROJI										202	202	12,4	5
VZMETARNA			2	2						142	135	11,1	2
REZALNO ORODJE			1	1	1				1	295	290	7,2	6
KOVINARSTVO	1			1						135	135	-	-
ARMATURE			6	6		1			1	86	104	2,0	-
ENERGIJA	2			2						110	109	5,5	1
E T S	1			1		2			2	204	216	4,1	2
S G V	3		1	4	1				1	436	424	6,1	3
TRANSPORT										113	113	3,5	2
P I I			1	1	1				1	50	47	4,3	-
R P T			1	1						226	237	13,9	2
KOMERCIALA						2		1	3	255	260	14,2	3
KONTROLA KAKOV. DRUŽBENI STAN.										202	205	15,5	5
RAČUNOVODSTVO										47	42	7,1	-
GOSPODARJENJE	1	1		2	1	1			2	73	68	-	-
K S Z										206	207	27,1	3
P F S										42	40	2,3	-
S K U P A J	11	1	20	32	14	2		4	20	5423	5486		87

POROČILO O DELU KADROVSKE SLUŽBE

OSMOŠOLCI SO OBISKALI METALURGE

Že nekaj let nazaj smo v sodelovanju s šolskim centrom usmerjali učence v metalurške poklice. Ne moremo se pohvaliti z velikimi uspehi, ne smemo pa reči, da so bile akcije popolnoma brez uspeha, saj nam je v šolskem letu 1979/80 uspelo pridobiti 7 študentov za metalurško poklicno šolo, tako da v tem šolskem letu končujejo šolanje 3 topilci in 4 livarji. Prebili smo torej led in po več kot 10-letni prekinitvi pridobili tudi špindendiste — metalurge širokega profila. V drugem letniku poklicne metalurške šole imamo 8 študentov (4 kovače, 4 livarje), v 1. letniku metalurške usmeritve pa je vpisanih 32 učencev, od katerih jih 10 želi postati metalurški tehnik. Za letošnje osmošolce smo s poklicnim informiranjem in predstavljanjem metalurških poklicev začeli že v novembru. V program poklicnega informiranja smo vključili predstavitev delovne organizacije, predstavitev metalurškega proizvodnega procesa in v okviru tega delo v metalurških poklicih. Za tem je sledil ogled dela topilca, valjavca, kovača in livarja. Strokovnjaki v metalurških obratih so učencem ob ogledu predstavljali delo, delovna sredstva, način dela, znanje, potrebno za opravljanje dela ter odgovarjali na zastavljena

vprašanja. V februarju pa bomo starše na roditeljskih sestankih po osnovnih šolah seznanili z razpisom kadrovske študentije. V program poklicnega informiranja smo zajeli osmošolce obeh ravninskih šol, osnovno šolo Prevalje in Dravograd, tako da smo seznanili z delom v metalurških poklicih 190 osmošolcev.

Kakšen je bil odziv pri osmošolcih, ko so si ogledovali delo v metalurških poklicih? Večini se zdi delo kar zanimivo, ne moremo pa govoriti o »množičnem navdušenju«. (Metalurški obrati že na prvi pogled niso vabljivi). To je po svoje čisto razumljivo — osnovnošolci so bolj ali manj poklicno že odločeni ali vsaj želijo v poklic, ki so si ga tako ali drugače izbrali. Opaziti je, da pri odločanju za nadaljnjo šolanje metalurški poklici niso prisotni v taki meri kot kovinarski in ostali, kajti to so le taki poklici, ki jih ni moč videti vsak dan, tako kot avtomatika, medicinsko sestro, trgovca in druge, v prepričanju staršev oz. ostalih, ki kakorkoli vplivajo na poklicno odločitev otrok, pa imajo metalurški poklici v našem okolišju izrazito negativen predznak. Nepoznavanje poklicev in negativno stališče okolice do poklica se kaže pri odločanju za poklic.

Da bi osnovnošolcem omogočili spoznavanje metalurških poklicev oz. deficitarnih poklicev že v nižjih razredih,

smo se s svetovalci poklicnega usmerjanja dogovorili, da pristopimo k poklicnemu informiranju že v nižjih razredih osnovne šole in ga postopoma iz leta v leto dograjujemo, tako da bi v 7. in 8. razredu učence vključevali v interesne dejavnosti, povezane z metalurgijo. Za tak pristop se moramo bolje opremiti, si pripraviti sodobne pripomočke in načine ter se ustrezno povezati z vsemi dejavniki poklicnega usmerjanja. Emil Rojc v knjigi »Izobraževanje za delo in samoupravljanje« navaja, da gre pri usmerjanju v izobraževanje resnično za kompleksen in prepleten družbeni proces in odnos in pravi: »Prva predpostavka uspešnosti sistema usmerjanja v izobraževanju je v skladnosti in kontinuiteti funkcioniranja vseh njegovih nosilcev. Pri tem mislimo prvenstveno na nasljenje dejavnike: institucije in dejavnosti organizirane socialistične predšolske vzgoje, osnovno šolo s posebnim poudarkom na konceptu celodnevne šole, na šole usmerjenega izobraževanja, delavske univerze, temeljne organizacije združenega dela uporabnikov kadrov, družbenopolitične, družbene organizacije in društva, krajevne skupnosti, samoupravne interesne skuposti (od izobraževalnih do skupnosti zaposlovanja in drugih) ter družbenopolitične skupnosti.«

Zavedati pa se moramo, da je dobro poklicno informiranje in usmerjanje v za nas potrebne poklice šele začetek pridobivanja potrebnega kadra. Če nam

skupaj z ostalimi dejavniki poklicnega usmerjanja uspe usmeriti učence v metalurške programe izobraževanja, delo še ni opravljeno. Z učenci je treba delati še naprej. Zelo pomembno je, kako jih bomo popeljali skozi proizvodno delo in praktični pouk, kako bodo delovne sredine sprejele učence, kako jim bodo znali svetovati in pomagati pri delu, kakšni bodo medsebojni odnos med delavci, kako bodo delovne sredine in mentorji negovali in razvijali učencevo odločitev za metalurški poklic. To ne velja samo za metalurške poklice, ampak kar za vse, posebno pomembno pa je pri deficitarnih poklicih. Se sedaj se dogaja, da na učence metalurške poklicne šole, ki opravljajo praktični pouk v naših metalurških obratih, v obratih pogosto pozabljajo, čeprav istočasno zaskrbljeni ugotavljajo, da čez 10 let ne bodo imeli kvalificiranih metalurških delavcev, če bo šlo tako naprej.

Če bo šlo tako naprej, jih res ne bomo imeli, dobrih pa sploh ne bo, če dobrih ne bomo naredili. Po reformi srednjega šolstva ima delovna organizacija oz. delovna sredina za oblikovanje dobrega delavca v rokah škarje in platno. Oboje moramo dobro uporabiti, za slabo delovno usposobljene mlade delavce v bodoče ne bomo mogli kriviti šole.

PROIZVODNO DELO IN PROIZVODNA PRAKSA V ŽELEZARNI

Od 8. februarja do 31. maja se bodo v naši železarni zvrstili na proizvodnem delu 204 učenci prvega letnika srednje šole tehniško-naravoslovne in pedagoške usmeritve. Pomembna razlika med dosedanjim in novim proizvodnim delom v prvem letniku je v tem, da je proizvodno delo z delovno prakso sestavljeno z novimi učnimi načrti bolj enotno in da naj bi v prvem letniku učenci vseh usmeritev (tudi bodoči ekonomisti, učitelji, itd.) opravljali ta dela v materialni proizvodnji, predvsem v industriji.

Učenci kovinarske, naravoslovno-matematične in pedagoške usmeritve bodo opravljali proizvodno delo v naslednjih temeljnih organizacijah: stroji in deli, pnevmatični stroji, industrijski noži, orodjarna in TRO. Učenci metalurške usmeritve pa bodo opravljali proizvodno delo v temeljnih organizacijah: valjalna, jeklarna, jeklolivarna, jeklovlek, kalilnica in kovačnica.

Programi (seznam del in nalog za učence pri proizvodnem delu ali delovni praksi) so že pripravljene v vseh omenjenih temeljnih organizacijah, kjer se bo izvajalo proizvodno delo. Prvi dan proizvodnega dela bo namenjen spoznavanju delovne organizacije, njene delovne, proizvodne in samoupravne organiziranosti ter organiziranosti varstva pri delu.

V devetih naslednjih dnevih pa bo proizvodno delo v dnevih obratnih, delavnicah, skladiščih: spoznavanje naprav, strojev, orodja, dela na področju pravega obratovanja (odrezovanje, preoblikovanje), spoznavanje osnovnih zakonitosti proizvodnih procesov, spoznavanje življenja delavcev v neposredni proizvodnji in njihove vloge v družbi itd. Zadnji dan pa bodo zadnje tri ure namenjene zaključnemu pogovoru.

Učenci bodo morali o proizvodnem delu voditi dnevnik, ki ga bo inštruktor tudi vsak dan sproti pregledal in ocenil. Inštruktorji, ki bodo vodili proizvodno delo učencev, se pravkar usposablajo na seminarju.

I. DELOVNA RAZMERJA

1. Letos bo za 131 več sklenitev delovnega razmerja kot lani.

V letošnjem letu je sklenilo delovno razmerje 575 delavcev. V tem številu predstavlja razširjeno kadrovsko reprodukcijo 201 delavcev (lani 132). Prihodov iz šol je bilo 156 (lani 125). Iz JLA se je vrnilo 110 delavcev (lani 93). Na podlagi oglasov je sklenilo delovno razmerje 314 delavcev (lani 221) — to so kadri iz vrst nezaposlenih ali fluktuante drugih delovnih organizacij.

52 prekinitev delovnega razmerja več kot lani. Vseh, ki so zapustili delovno organizacijo, je bilo 374 (lani 322). V strukturi je prenehanje delovnega razmerja takšno:

— v JLA 130 delavcev (lani 95), na zahtevo delavca (odpoved) 79 (lani 73), brez znanega vzroka — samovoljno 40 delavcev (lani 43), upokojenih je bilo 67 delavcev (lani 62), izključenih po sklepu disciplinske komisije 19 delavcev (lani 20). Delovno razmerje za določen čas je prenehalo 12 delavcem.

Temeljne organizacije in delovne skupnosti so se v glavnem gibale v mejah planiranega števila kadrov. Zaradi velikih odsotnosti z dela smo predvsem v metalurških temeljnih organizacijah zaposlovali več, kot je plan dovoljeval. V ta namen smo imeli za nekatera dela stalne oglase, na katere pa odziv ni bil tolikšen, kot smo pričakovali, kar pa je tudi bilo pričakovati, saj smo bili v glavnem vezani na

vir drugih območij in republik. Veliko teh delavcev pa smo morali tudi odkloniti, ker jim nismo mogli zagotoviti bivanja.

2. Za nekatere temeljne organizacije smo med letom izdelali analize kadrovskih gibanj s predlogi ukrepov.

3. Uredili smo kadrovske evidenco in vodili statistiko za delovno organizacijo in zunanje organe in institucije (18 primerov raznih statističnih poročil za zunanje organe in institucije).

4. Določili smo kadrovske pogoje za razvid del oz. nalog (prek 350 primerov).

5. Izdelali smo srednjeročni plan za vse temeljne organizacije in delovne skupnosti.

6. Izdelali smo metodologijo za določanje kadrovskih pogojev za razvid del oz. nalog.

II. VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE

1. Izobraževanje za strokovne in družbene funkcije (poračun — valorizacija štipendij 484 štipendistom, sklenili smo 203 štipendijske pogodbe — 38 na višji in visoki šoli, 46 za SS usmerjeno izobraževanje, za SS usmerjeno izobraževanje 97 za kovinarsko in 22 za metalurško usmeritev; sodelovali smo pri organiziranju in izvedbi funkcionalnega izobraževanja za 680 delavcev, administrativno-strokovna opravila v zvezi z odobritvijo ugodnosti za šolanje ob delu (odziv je v primerjavi s preteklimi leti majhen — razpisanih je bilo 94, podeljenih 30 ugodnosti). Sodelovali smo pri organiziranju in izvedbi počitniške prakse oz. administrativno-strokovna opravila v zvezi z zbiranjem potreb, razporeditev, uvajalnega seminarja, obračuna potnih storitev itd. za 562 učencev in študentov. Izdelali smo plan sredstev za izobraževanje za leto 1982 ter izdelali najrazličnejša poročila o štipendistih zunanji institucijam.

2. Izdelali smo projekt »Proizvodno delo oz. delovna praksa v ŽR«

3. Sodelovali smo pri strokovnih izpitih pripravnikov. Vseh skupaj je bilo na izpitu 29 pripravnikov — 10 VS, 2 VSS, 12 SS.

4. Organizirali smo proizvodno delo 34. učencev splošne in pedagoške gimnazije.

III. PSIHOLOGIJA IN SOCIOLOGIJA DELA

1. Na razgovoru in psihološkem pregledu je bilo 347 kandidatov za sklenitev delovnega razmerja.

2. Izdelali smo osnutek kadrovske informacijskega sistema.

3. Izdelali smo metodo za ugotavljanje deficitarnih del oz. nalog in to delo tudi določili.

4. V okviru poklicnega usmerjanja smo seznanili osmošolce na OŠ Prežihov Voranc, Koroški jeklarji, Franjo Golob (Prevalje) in Neznani talci (Dra-vograd) z delom topilca, kovača, livarja in valjarja; za učence je bil organiziran tudi ogled dela v teh poklicih.

5. Izdelali smo metodologijo za ugotavljanje psihičnih zahtev v razvidu del oz. nalog.

6. Sodelovali smo v timu pri preizkušanju merskih lastnosti profiogramma (prvostopenjskih analiz delovnega mesta v čistilnici jeklolivarne.)

7. Izdelali smo analize razmer v jeklarni (anketa o socialno-ekonomskem statusu, fluktuaciji, medosebnih odnosih in zadovoljstvu pri delu v okviru analize bolezenske odsotnosti v tej temeljni organizaciji.)

8. Izdelali smo vprašalnik ob odhodu delavca za ugotavljanje vzrokov fluktuacije po delovnih mestih.

10. Sodelovali na uvajalnih seminarjih.

IV. SOCIALNO VARSTVO

1. Obračunali smo 18.150 nadomestil osebnega dohodka, odmerili denarne pomoči otrokom v 1.405 primerih, izdali 1.032 zdravstvenih izkaznic, 42 je bilo zahtevkov za starostno in družinsko upokojeve, obračunali smo 13 pogrebnin, posmrtnin, obračunali potne stroške v 1.716 primerih, 500 je bilo prijav SPIZ na novo sprejetih delavcev, 357 odjav ter spremembe odjav in prijav v 204 primerih, knjižili na osebni in evidenčni karton 1.819 primerov.

2. Svetovalno delo je zajelo 36 primerov obravnave alkoholizma ter 50 drugih obravnava in svetovanj.

3. Za odbor za kadre in splošne zadeve je bilo izdelanih 120 predlogov za dodelitev pomoči.

4. Aktivnosti v zvezi z medicinsko rehabilitacijo (za 113 delavcev, od teh je za 46 delavcev bil uveden postopek za oceno po IK).

5. 113 delavcev je bilo obravnavanih po invalidski komisiji (19 delavcev je že prej imelo status invalida, vendar je prišlo do poslabšanja zdravstvenega

NAŠI UPOKOJENCI

Anton Metulj, roj. 31. 12. 1923, v železarni od 1. 11. 1949 dalje, nazadnje v tozd jeklolivarna kot sestavljalca in sušilec jeder. Inval. upokojen 22. 11. 1981.

Mihael Plesivčnik, roj. 16. 9. 1925, v železarni od 17. 6. 1954 dalje, nazadnje v tozd komerciala kot žerjavovodja. Inval. upokojen 30. 11. 1981.

Maks Matavž, roj. 16. 2. 1930, v železarni od 15. 9. 1964 dalje, nazadnje v tozd SGV kot dnevničar za težja dela. Inval. upokojen 30. 11. 1981.

Franc Čivnik, roj. 25. 1. 1926, v železarni od 1. 12. 1941 dalje, nazadnje v tozd projektivno izvajalni inženiring kot kontrolor načrtov. Star. upokojen 30. 11. 1981.

Vera Gregor, roj. 26. 9. 1930, v železarni od 15. 11. 1950 dalje, nazadnje v tozd komerciala kot evidentičarka dopreme. Inval. upokojena 7. 12. 1981.

Maks Leskovec, roj. 25. 9. 1928, v železarni od 16. 6. 1952 dalje, nazadnje v tozd stroji in deli kot delovodja skladišč in priprave materiala. Inval. upokojen 28. 8. 1981.

stanja) od tega ima: status del. invalida 1. kat. 38 delavcev, 2. kat. 18 delavcev, 3. kat. 46 delavcev, status delovnega invalida II. in III. kat. s poklicno rehabilitacijo 3 delavci in postopek ustavljen v 5 primerih oz. zavržen v 23 primerih.

6. Novih zahtevkov v letu 1981 je bilo 105, ostali rešeni zahtevki so iz preteklih let.

7. Konec novembra je bilo v železarni zaposlenih 594 delovnih invalidov,

od tega 3. kat. 478, 2. kat. 66, invalidov s telesno okvaro 22, vojaških (vojnih) invalidov 19. Trenutno je v postopku 106 primerov ter 11 invalidov na poklicni rehabilitaciji.

8. Delovnim invalidom so bila odmerjena nadomestila OD.

9. Izdelali smo projekt postopka medicinske rehabilitacije.

Kadrovska služba

II. NAGRADA ZVEZNEGA FESTIVALA KURIRČEK 81 ZA PROZO:

MARJAN KOLAR

KAMNI IN ŽENA

Hudi časi morajo priti v deželo, težja nesreča kot potres, lakota in bolezen, da začno govoriti kamni. Zloba si v vojašnicah nadene morilske cevi in se do pijanosti načrepa moči. Potlej vojaške mravljinice popade blazna sla po oblasti. Planjejo iz teme, se razlezejo po mestih in vaseh in brizgajo smrt, kamor stopijo. Na mah mora vse živo v deželi misliti in delati samo še mravljinčje — ali pa mra poginiti. Dobro postane zlo, svetinje padajo v prah, vljudnost in prijateljstvo v blato. Zavlada tak molk, da ni slišati ne ptiča ne vetra. In ko okamenijo ljudje, začno govoriti kamni.

En klesanec zamrmra drugemu, da so lepi doñi Margariti odgnali ljubega moža. Istega dne so pljunili pred njo po vrsti vsi služabniki in jo zapustili, včerajšnji najboljši prijatelji, pa ji zaklepajo duri.

Zdaj ponuja prstane vojakom za novice o ljubem, pa izprosi samo surov posmeh. Ga-

bro šepne, da se mladi doñi že meša od solz in samote. Morali bi kaj storiti, saj je bila njena hiša vedno odprta revnim in pomoči potrebnim. — Vsi kamni so tako mehki pred lepoto.

Tiho kakor v sanjah se od nekoč dvigne glas:

»Pogum, compañera!«

Dve borni besedici po neskončnih gluhih nočeh. Kot da bi nevidne roke ponudile kruha in vode. Dve besedi kot lučki v temi, da ne bo več tako daleč do jutra.

Gnajs zakliče s pomola, naj kdo stisne doñi Margariti v roko zeleni kamen izgnancev z otoka. Enega tistih, ki jih jetniki mravljincev lomijo iz tal, jih preluknjajo kot obeske in skrivaj pošiljajo svojim v spomin.

Droben kamen na konopljeni vrvi krog vratu za bisere, trpki vonj morja namesto zlatnine.

Skrij te mrtvake, kanal! se obregne stebriščna ograja na mostu. Odplakni jih, odplavi kam zadah po gnilobi, saj že

zraka zmanjkuje v tem mestu!

Kaj mrtvi! se na trgu izprsi marmor pod bronastim jezdecem. Smrti je vajena ta dežela, a junaške, pod zastavami; takšne, ki se vzdigne v spomenik med cvetje in vence, ne mesarskih pobijanij in metanja mrličev celo pred prag doñe Margarite.

Z otoka jih vozijo nazaj, zaškrta pesek na obali. Zvezani in pretepeni molčijo, ker vedo, kaj jih čaka.

Oboki policijske palače odmevajo:

reva Margarita še vedno ponuja svoj nakit črnim barabam, samo da bi ji kdo povedal, kaj je z njenim ljubim, da bi ga vsaj še enkrat videla. Potlej nerazločni krehet stebrov, zidov in svodov polagoma naraste v rotitev:

»Beži, compañera, še tebe zapro; a ne k ljubemu. In potem ti ni več pomoči. Umakni se, dokler je čas!«

Dobrodušnejši groh spod temnih stopnišč pa pripeva:

»Pogum, compañera!«

Odmevajo že mogoče, kamni, a da imajo znenada tudi roke? Ali pa se Margariti blede od prečutih noči? Sploh še ve, kaj je resnica, kaj privid?

Nikjer žive duše, le mravljinčji koraki v daljavi, pa vendar odzvanjajo sami dobri, skrbljivi glasovi:

»Pogum, compañera, mi ti pomoremo!«

Je to res ona, doña Margarita, do nedavna milostljiva gospa, danes tovarišica?

»Si, si, Margarita! Zeleni kamen obsojenih nosiš. Naša si.« Tolče ji v glavi od oмотice, nočno nebo je zvenceč bron, zemlja se ziblje, odmika, žena se opoteče po tlaku, pa vendar ne pade. Granit jo mehko poda gnajsu iz ulice v ulico, sknila so varuhi vse do predmestja.

»Molči molči, ne sprašuj. Vse zveš, ko pride čas!«

»Ampak ljubi...«

»Pride za teboj, compañera, samo ne nocoj!«

»Že zdaj je s teboj. V srcu, v zelenem kamnu ga nosiš. V tolažbi bosta skupaj za zmeraj, compañera!«

Brni avto, brez luči zatipa po kačasti cesti v breg. Vedno nižje ostaja mesto mravljincev. Tod ogromno skalovje samo še vzdihuje v nebo. Više in više rastejo klanci, vse više, avto je znenada toplo sopeča mula, ki kreše kamenje in gluhe sence gora se premikajo ob njej kot v sanjah.

Otroke prenašajo v družinah tako varno, porodnice in bolniške in nekoč ljubi njo, volhko kot v domači pernici.

Jutranji mraz ostro zbode v lica in belo se v soncu zabliskajo zobje mulovodca:

»Čez mejo smo. Pogum še naprej, compañera! Ne ostanete sami!«

In glej, ko človek spregovori na glas in se nasmeje, je kamen v hipu spet samo kamen.

MODROST KHALILA GIBRANA

Kolikor več talentov imaš, toliko manj imaš prijateljev.

Kje bi našel človeka, ki ga vodi razum namesto navad in nagona?

Videl sem jih, kako jedo, in ocenil, kdo so.

Kako je življenje težko tistemu, ki išče ljubezen, a prejema strast!

Zakon je ali smrt ali življenje, tu ni ničesar vmes.

Če je nagrada cilj religije, če patriotizem služi osebnemu interesu in če izobraževanje teži za boljšim položajem, potem sem raje nevernik, nepatriot in beden nevednež.

Nekateri poslušajo s svojimi ušesi, drugi z želodcem, tretji s svojimi žepi, nekateri pa sploh ne poslušajo.

ZAHVALA

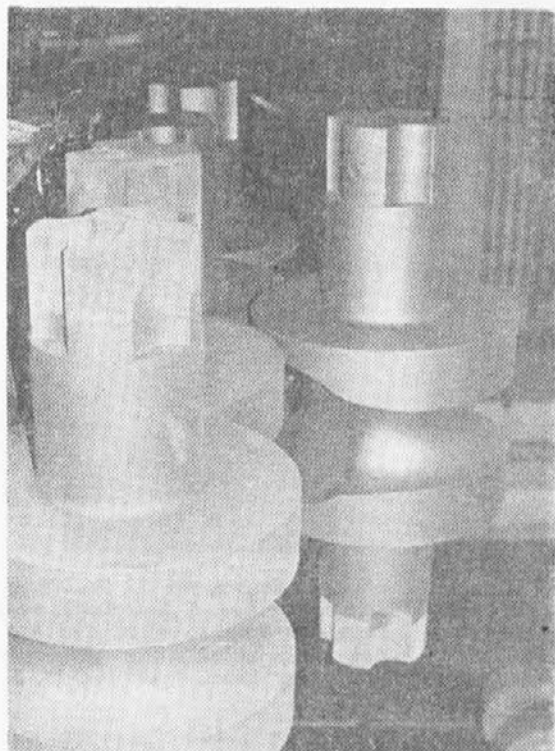
Ob boleči izgubi naše drage mame in bice

KATARINE SMOLAK

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so jo pospremili na njeni zadnji poti, darovali cvetje, nam pa izrazili sožalje.

Posebno zahvalo izrekamo tov. Matku Kavtičniku, inž. Mitji Šipku, in tajniku krajevne skupnosti Šentanel za poslovilne besede, pevskeemu zboru Šentanelski pavri in MPZ Vres s Prevalj, osnovni šoli Šentanel in g. župniku za opravljeni obred.

Vsi njeni

Valji

Izdaja delavski svet Zelenaravne kot mesečnik v nakladi 5500 izvodov.

Ureja uredniški odbor: Jože Gruden, Sead Karadža, Tomaž Kern, Marjan Kolar, Olga Radovič

Glavni in odgovorni urednik Marjan Kolar

Telefon 861 131, int. 304

Tiska CGP Večer, Maribor
Glasilo je po 7. točki 1. odst. 36. čl. zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu (Uradni list SFRJ, št. 33/72) in mnenju sekretariata za informacije SRS št. 421-1/72 prosto plačila prometnega davka

Fotografije za to številko so prispevali: F. Rotar, Z. Strgar, S. Jaš, B. Zelnik.